

Л. Б. Кротенко

Translation

*Навчальний посібник для студентів
3-го курсу*

Київ
Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова
2014

УДК 811. 111 (075)

ББК 81. 432. 1я7

К 83

*Рекомендовано до друку Вченою Радою
Національного педагогічного університету
імені М. П. Драгоманова
(протокол № _ від _____ 2014 р.)*

Рецензенти:

Скубашевська О. С., доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії мови, порівняльного мовознавства та перекладу Інституту іноземної філології НПУ імені М. П. Драгоманова;

Мелько Х. Б., кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології і перекладу Київського національного лінгвістичного університету.

Кротенко Лідія Борисівна

Translation (Module I): навчальний посібник для студентів 3-го курсу спеціальності “Переклад”. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2014. – 120 с.

ISBN

Посібник призначено для студентів 3-го курсу спеціальності “Переклад”. Книга складається із взаємопов’язаних розділів відповідно до модулів нормативної програми дисципліни. Кожен модуль містить теоретичний матеріал та вправи на розвиток перекладацьких навичок письмового характеру. Посібник включає теоретико-практичний доробок визнаних фахівців-лінгвістів та авторський ілюстративний матеріал, що складається із текстів для перекладу загальновідомих сучасних письменників та класиків української літератури. Даний навчальний посібник допоможе як в опануванні навичок перекладача, так і в збагаченні культурного світогляду студента.

УДК 811. 111 (075)

ББК 81. 432. 1я7

ISBN

© Л. Б. Кротенко, 2014

© Видавництво НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2014

CONTENTS

Module I	6
The notion of transformations in translation	7
Generalization by means of nouns: “entity”, “affair”, “unit” and “thing”	8
Generalization by means of verbs “to be”, “to say”	12
Internationalisms / False friends	19
Translation of particles	28
Replacement of parts of speech in translation	52
Using of the infinitive constructions with preposition “for”	61
Application of the transformation of verbalization for sentence structure in translation	65
Vector transformation	72
Compression in translation	74
Decompression in translation	85
Meiosis in translation	93
The use of foreign words in translation	97
Inversion of the part of predicate in translation	106

ПЕРЕДМОВА

Курс письмового перекладу з української мови на англійську на третьому році навчання спрямований на ознайомлення студентів із базовими вміннями, котрими має володіти студент-перекладач. Цей курс має за мету виробити навички письмового перекладу з української мови на іноземну (англійську) мову на практичних заняттях.

Завданням посібника є ознайомлення із закономірностями письмового перекладу в даній галузі, труднощами перекладу граматичних та лексичних явищ української мови на іноземну (англійську) з метою уникнення граматичного буквалізму та формування навичок адекватного письмового перекладу, а також підвищення загальноосвітнього рівня перекладачів та якості їхньої філологічної підготовки, прищеплення навичок самостійної роботи з лінгвістичним матеріалом, що також готує студентів для написання дипломних, магістерських та інших наукових робіт. Представлена в посібнику інформація сприяє інтелектуальному, ідейному та естетичному розвитку студентів, розширенню їх світогляду, зважаючи на залучення у якості практичного матеріалу текстів різних жанрів визнаних авторів.

У результаті вивчення дисципліни за допомогою даного посібника студент повинен

знати: основні теоретичні засади адекватного письмового перекладу (рівні, типи та засоби перекладу, основні перекладацькі теорії) та перекладацького аналізу тексту;

вміти: практично застосовувати лексичні та граматичні засоби перекладу, а також перекладацькі трансформації; вміти застосовувати знання про лінгвостилістичні, комунікативно-прагматичні та гендерні особливості текстів різних функціональних стилів мови до перекладу текстів усіх типів, що вивчались впродовж курсу.

Оволодіння системою знань здійснюється через спеціально відібраний та системно організований теоретико-практичний матеріал за наступними темами (відповідно до затвердженої нормативної програми навчальної дисципліни):

Змістовий модуль 1. Особливості перекладу з української мови на англійську.

Тема 1. Лексичні особливості формування англійського речення при перекладі з української мови.

Трансформація генералізації.

Використання дієслів *to have* та *to be* при перекладі речень з дієсловами «мати», «бути» тощо.

Псевдоінтернаціоналізми.

Переклад часток.

Тема 2. Граматичні особливості формування англійського речення при перекладі з української мови.

Заміна частин мови при перекладі.

Вживання у перекладі інфінітивної конструкції з прийменником *for*.

Трансформації вербалізації.

Векторна трансформація.

Тема 3. Компресія і декомпресія при перекладі. Варіанти реалізації.

Компресія (заміна складного речення простим; вилучення елементів речення).

Декомпресія (додавання формального додатка *one*; членування речення).

Тема 4. Стилiстичнi особливостi формування англiйського речення при перекладi з української мови.

Застосування мейозису при перекладі.

Вживання іншомовних слів.

Застосування інверсії частини присудка при перекладі.

Посiбник “*Translation*” побудований на основi принципiв iнформативностi, доцiльностi, комплексностi, системностi, послiдовностi та iнтеграцiї культурологiчного матерiалу.

Кожний роздiл мiстить теоретичну та практичну частину. Теоретична частина мiстить узагальнений систематизований виклад навчального матерiалу. Практична частина складається iз вправ та оформлена як сторiнки зошита з друкованою основою.

Рекомендується для студентiв фiлологiчних спецiальностей, що вивчають англiйську мову як першу iноземну.

Module 3

THE NOTION OF TRANSFORMATIONS IN TRANSLATION

Text analysis is an important first step in translator's activity because it determines the tools, which translator is going to use to perform an equivalent (faithful) text rendering. Therefore translators, who work professionally, have to know basics of linguistic methodology of text analysis as the macro-sign of the relevant discourse, which includes structural, semantic, social, cultural and communicative (pragmatic) aspects.

Broadly speaking it is possible to speak about three stages in analyzing and translating texts: **pre-translation text analysis** (доперекладацький аналіз тексту), **translation proper** (or rather the process of translating in which transformations are analytically applied to textual items) and **post-translation analysis** (editing the translated text, comparing it with the original and proofreading it in order to get rid of mistakes). However professional translators do not spend much time for the pre-translation stage (establishing the type of discourse the text belongs to, searching for unknown terminology or other peculiar lexical items). In fact, the most important and time-consuming stage is the process of translating, which by itself presupposes a good deal of analysis (choosing the transformation required by the context, looking for the best translation option, i.e. applying all possible strategies of translating). Editing the translated text is also important and time-consuming stage. It allows to get rid of mistakes, to minimize translation deformations and ensures that the translated text properly "fits" in the target language and culture. This stage is a kind of feedback and is essential for the "translation product" to be equivalent, adequate or faithful – whatever term is preferred by different schools of translation.

Having analyzed the text, a translator starts to transform the source language text, changing it so that it performs the same communicative function in the target language and culture. Therefore the overall aim of translation as a specific kind of interlingual and intercultural communication is in **transforming** the text so that the message produced by translator has the same effect upon the target language reader (listener) as it has upon the source language reader (listener). Translation is an informational process, which means that translator should transmit information as fully as possible. However, this can be achieved only if certain structural and semantic changes are introduced. These changes, which are caused by lexical and grammatical differences between languages, as well as by the differences between the respective cultures, are called **transformations** in translation. One of them is:

Generalization of meaning (*генералізація значення*). Generalization is a substitution of the source language words (phrases) of a narrow meaning by the target language words (phrases) of a general (broader) meaning. E.g.: *My baby is 18 months.* – *Моїй дитині півтора року*; *wrist watch* – *наручний годинник*.

It takes place because in English there are some words of generally broader semantics that are used in speech more often than their Ukrainian equivalents. Replacement of the word with narrower semantics for the word of wider semantics while translating is called lexical transformation of generalization. For instance, in

the following examples Ukrainian verb-predicates (дієслова-присудки) *відвантажено, подарував, служили, відвантажувати* and *поснідали* have narrower and more precise meaning than their equivalents *have been sent, has given, were, to send* and *had a meal* in the following English translation [Карабан 2003; Корунець 2003; Максимов 2012]:

Річний план на 1999 рік становить 80 млн. тонн вугілля; вже **відвантажено** майже 33 млн. тонн. – The yearly plan for 1999 is 80 million tons of coal; nearly 33 million tons have already been **sent** to consumers.

Це мені **подарував** Петро. – Petro **has given** it to me.

Ви **служили** в армії? – **Were** you in the army?

Для того, щоб теплові електростанції могли акумулювати необхідні резерви на зимовий період, шахтам наказано щоденно **відвантажувати** на станції 100 тис. тонн вугілля. – In order for thermo-electric stations to accumulate the necessary reserves for the winter period, mines are being instructed **to send** 100,000 tons of coal daily to the stations.

О восьмій ранку ми добре **поснідали**. – At eight o'clock in the morning we **had** a square **meal** [Карабан 2003].

Generalization can be used while translating different parts of speech. Here you can see information about nouns *entity, affair, unit, thing* and verbs *to be, to say* [Карабан 2003].

GENERALIZATION BY MEANS OF NOUNS:

“entity”, “affair”, “unit” AND “thing”

Above mentioned nouns are of broad semantics. To find out more information about them do the following tasks:

1. Give a translation of mentioned nouns. Find as much variants as you can:

Entity _____

Affair _____

unit _____

2. Study the examples and variants of their translation:

Нейтрон можна розглядати як одну із суттєвих складових атома, навіть якщо він, як і андрон, є складним **утворенням**. – The neutron may be regarded

as one of the basic constituents of the atom, even though it (like all hadrons) is a complex **entity**.

Будь-який цифровий комп'ютер складається із 4 основних складових: обчислювально-логічного **блока**, **блока** пам'яті, **блока** управління та вхідного й вихідного **пристроїв**. – Any digital computer contains four basic elements: an arithmetic and logic **unit**, a memory **unit**, a control **unit**, and input-output **units**.

Носіння масок виникло під час народних гулянь на основі народних традицій; часто воно мало характер спонтанного суспільного **дійства**. – Masking was originated in folk festivals and traditions; often it was an impromptu social **affair** [Карабан 2003].

3. Translate the sentence, determining for which Ukrainian word transformation generalization should be used (in English translation it is appropriate to take the words of broad semantics *entity, affair or unit*):

1. Співробітники корпорації не несуть особистої відповідальності за дії корпорації як юридичної особи.

---

2. Він стверджував, що для пояснення всіх змін потрібно відповісти на 2 запитання, пов'язані з двома причинами: 1) матеріальною причиною – з чого складається річ, та 2) формальною причиною – формою, яку набуває річ, що змінюється.

---

3. Безперечно, Середземне море залишалось більш знаним утворенням, ніж Європейський континент, аж до XVI сторіччя.

---

4. У 1977 році Конгрес схвалив план Джиммі Картера про об'єднання різних програм цивільної оборони та різних програм з надзвичайних ситуацій в один орган під назвою “Федеральне управління з надзвичайних ситуацій”.

---

5. На кінець століття кубинська література стала культурним явищем, яке істотно відрізнялося від іспанської літератури.

---

6. Батальйон – це основний підрозділ у структурі збройних сил, який виник наприкінці XVI ст. як найменший тактичний підрозділ піхоти та кінноти.

---

7. Розлучення в багатьох суспільствах – це переважно економічна справа; звичайно, це пов'язано з поверненням платежів, зроблених під час шлюбу.

[Карабан 2003]

4. Give a translation of the following noun. Find as much variants as you can:

Thing _____

5. This noun helps in translation of the following words, word combinations and constructions. Study the examples and variants of their translation:

Ще одне, чи залишив він заповіт? – **One thing** more, has he left a will?

Це офіційно було схвалено нагорі. – **This thing** had been officially okayed from the top.

Я б хотів, щоб **таке** люди обговорювали зі мною. – I'd rather people discussed **this sort of thing** with me.

У такому разі **все** закінчиться погано тільки для частини найбільшого оточення Президента. – In this case **things** will turn out badly for only part of the President's closest entourage.

Після цього **справи** стали рухатися швидше. – **Things** moved quickly after that.

Покличте мого помічника. – **Добре**, буде зроблено./Call my aid. – **Sure thing**, I'll do it.

Повір мені, **все це** не так серйозно, як видається. – Believe me, **this whole thing** isn't as serious as it seems.

Поміж іншого він сказав, що їде до Львова. – **Among other things** he said that he would leave for Lviv.

Я зроблю це **перш за все**. – I'll do it first **thing**.

Це **єдине**, у чому ми можемо бути впевнені. – This is **the one thing** we can feel certain about.

Мені потрібна **конкретика**. – What I need is **things specific** [Карабан 2003].

6. Translate the sentences, using while the translation noun *thing* or noun phrase with it as a match for Ukrainian word or phrase:

1. Він продовжував бурмотати щось незрозуміле.

---

2. Це єдине, що мені було потрібне.

---

3. Справа у тому, що мені це не подобається.

---

4. Він зробив вигляд, що забув про все це.

---

5. Перше, що потрібно зробити – це забути про політику.

---

6. І ще одне – він дуже непокоївся, що не міг захистити Світлану від наклепу.

---

7. Можливо пізніше, добре? – Гаразд, Іване.

---

8. Її метод робить наголос на розвитку ініціативи та самостійності, дозволяючи дітям самим робити те, що їх цікавить.

---

9. Не турбуйся ні про що.

---

10. Ще одне, що робить ці дві кампанії схожими – це те, що йому потрібно отримати абсолютну більшість голосів виборців.

---

11. Перше, що вони зробили – це спитали про зниклих.

---

12. Я читав про таке у книжках, але раніше із цим не зтикався.

[Карабан 2003]

GENERALIZATION BY MEANS OF VERBS

“to be”, “to say”:

7. Give a translation of the following verb. Find as much variants as you can:

To be _____

Very often the result of using a generalization in translation is using of verbs with broad semantics *to be* and *to say* in the English sentence. In English speech in comparison to Ukrainian there is quite significant frequency of using the verb *to be*, as part of the analytical forms of the verb and as a full-blown word (повнозначне слово). Especially noticeable is an activity of a full-blown verb *to be*, which can be explained by the fact that its value depends on certain adverbial noun groups (обставинні іменникові групи) taken after him, eg. [Карабан 2003]:

Картина **висить** на стіні. – The picture **is** on the wall.

Увага **зосереджується** на відносній позиції суттєво подібних елементів.
– The focus **has been** upon the relative position of essentially similar units.

Його письмовий стіл **стоїть** посередині кімнати. – His desk **is** in the middle of the room.

Another reason of the activity of the verb *to be* in the English language – it's less limitation on its use in texts of different styles:

Це **трапилося** лише два роки тому. – It **was** only two years ago.

Для британського уряду Північна Ірландія **становить** значну проблему.
–Northern Ireland **has been** a great strain on British government.

З-за кордону **стало** менше **лунати** закликів на адресу цієї країни щодо порушення прав людини. – There **have been** fewer reproaches from abroad directed at the country over human rights violations.

Робота таксиста **полягає** у тому, щоб возити людей туди, куди їм потрібно. – A cab driver's job **is** to drive people anywhere they want to go.

Під рукою він тримав сувій газет, щоб показати, що він **ходив** за поштою. –He had a big roll of papers under his arm, to show that he **had been** for his mail.

Майже завжди він **входив до складу** шкільної ради. – Almost always he **has been** on the school board.

Це **призначено** для мене? – **Is** this for me?

Ця брутальна різанина **трапилася** вранці шостого. – This brutal massacre **was** on the morning of the sixth [Карабан 2003].

Sometimes full-blown English verb-predicate can be translated into English by means of the verb *to be* in the construction *there is / are*:

Потім **почувся** тихий шепіт. – Then **there was** a slight whisper.

У демократичній пресі **зчинився** галас, проте цього і слід було очікувати. – **There was** an outcry in the democratic press, but that was only to be expected.

З'явилася непідтверджена чутка, що Пузакін як глава політичної партії обвинувачується у порушенні президентського припису стосовно державної служби. – **There was** an unconfirmed rumor that Puzakin, as a head of a political party, was incriminated in violating the presidential regulation on state service.

[Карабан 2003]

8. Translate the sentences using the verb-predicate *to be* instead of the verb-predicate in Ukrainian sentences

1. Іронія тут полягає в тому, що церква, з якою бунтівники шукають унії, все ще не вирішила, як бути із наданням сану священника жінкам.

---

2. Протягом наступних двох сторіч Ірландія становила загрозу безпеці Великобританії.

3. Вона приїздила сюди на свята.

4. Стій, де стоїш.

5. Минулого тижня ми їздили до Німеччини, щоб підписати угоду.

6. Особливість української внутрішньополітичної ситуації полягає в тому, що основний вододіл між партіями проходить не в економічній, а в зовнішньополітичній сфері.

7. Центр Дніпропетровська розташований на високому правому березі Дніпра, а на низькому лівому березі розкидані окраїнні райони.

8. Міліція вже навідалася сюди.

9. Мій досвід свідчить про те, що за кордоном люди приймають цей прапор за прапор Швеції.

10. Найбільше зростання націоналізму спостерігається у колишніх комуністичних країнах Східної Європи.

[Карабан 2003]

9. Translate the sentences using the structure *there is*:

1. Надійшло непідтвержене повідомлення про смерть одного з них у лікарні.

---

2. Настала хвиля мовчання.

---

3. Почувся сильний грюкіт у двері.

---

4. На ринку відбулося лише тимчасове й незначне зниження цін.

---

5. На стелі сидить комар.

---

6. Юнак був схвильований. У його питанні відчувалося благання.

---

7. Настала пауза.

---

8. Вночі перед підписанням російсько-української угоди про поділ Чорноморського флоту у всьому п'ятизірковому готелі зчинився буквально фурор.

---

9. В ущелині відбулася збройна сутичка між проурядовими та антиурядовими угрупованнями.

---

10. За тиждень до викрадення надійшло неофіційне повідомлення, в якому стверджувалося, що міністр оборони готує збройне вторгнення.

[Карабан 2003]

10. Give a translation of the following verb. Find as much variants as you can:

To say _____

11. Study the examples and variants of their translation:

Двісті солдатів! – **вигукнув** полковник, прочитавши донесення. / Two hundred soldiers! – said the colonel after he had read the reports.

Приведи його сюди, – нарешті **наказав** він. / Bring him here, – he said finally.

Добре, добре, – нарешті **погодився** Михайло. – Цього достатньо. / Okay, okay, – Mykhailo said at last, – that's enough.

Почуваєш себе не так добре сьогодні?, – **спитала** вона. – О, я в повному порядку, – **відповів** він. / Not feeling so well today? – she **said**. – Oh, I'm great! – he **said**.

Йди-но сюди, любий, – **покликала** Оксана. / Come here, darling, **said** Oksana.

Шкода, що так трапилося, – **вибачився** я, коли повернувся. / I'm sorry about that, – I **said** as I came back.

До побачення, – **попрощався** Мирон з юнаком. / Goodbye, – Myron **said** to the young man [Карабан 2003].

It is clear that not in all cases, the translation of the above mentioned Ukrainian verbs is designated by the generalization by means of the verb *to say*. For example, if in the original Ukrainian text there are few verbs that are closely to one another, verbs of narrower semantics can be used (*to ask, to inquire, to answer, to order, to remark, to reply*, etc.). However, it should be noted that in English text using of the verb *to say* for several times in close position is acceptable [Карабан 2003].

12. Translate the following original Ukrainian text into English, paying particular attention to cases of the verb *to say* using (it is important also to find out the variant of translation with narrower semantics):

Фонд держмайна прагне не допустити приватизації підприємства "Рівнеазот" за особливою процедурою

20 лютого Верховна Рада планує розглянути підготовлений народним депутатом України Володимиром Черняком проект закону про особливості приватизації підприємства "Рівнеазот", що виробляє мінеральні добрива. Його ухвалення означатиме значні фінансові втрати для держави. Про це повідомив 19 лютого на прес-конференції заступник голови Фонду державного майна (ФДМ) Леонід Кальниченко.

power кінська сила, *standard of living* життєвий рівень, etc. 3) Almost all proper nouns of various subclasses (names of people, family names and geographical names, etc.): *Cronin* Кронін, *Newton* Ньютон, *Longfellow* Лонгфелло, *Boston* Бостон, *Playboy Magazine* журнал «Плейбой», etc.

Pseudo-internationalisms – words of source and target languages, which in the significant extent are identical in form of graphics or sound, but have different meanings. Such words are called false friends of translator because translator may falsely perceive the similarity of two forms of certain words by similarity of their values.

There are full pseudo-internationalisms when the meaning of words is not the same (for example "актуальний" is not *actual*, but *topical*, *urgent*, *burning*, *current*) and partial pseudo-internationalisms (when the meaning of certain words does not coincides in a full way (for example "кран" is: 1. *tap*, *water-tap*, *faucet* (if it means "водопровідний кран"); 2. *plug* (if it means "пожежний кран"); 3. *crane* (if it means "журавель", "вантажопідйомний кран", "сифон").

To avoid becoming a victim of accidental false friends of translator, you should either know all pseudo-internationalisms, or in the case of uncertainty for the accuracy of the translation of these words you must check them using dictionary not guided only by shapes coincidence of Ukrainian and English words [Карабан 2003; Корунець 2003; Максимов 2012].

14. Translate the sentences using proper variant of translation:

Full pseudo-internationalisms

Актуальний – it is not *actual* which is "фактичний, реальний", but *topical*, *current*, *burning*, *pressing*.

1. У 1950-і роки найактуальнішим загальнодержавним питанням була боротьба чорношкірого населення США за ліквідацію сегрегації.

---

2. У своїх нарисах на актуальні теми Том Вулф націлює свої сатиричні стріли проти образу життя своїх співвітчизників-американців.

---

3. Збереження запасів нафти стає, таким чином, актуальним для всіх країн.

Спектакль – it is not *spectacle* which is "видовище", but *performance*.

4. На фестивалі "Поза межами", який спочатку був неофіційним зібранням театральних спектаклів поза межами першого Фестивалю музики і драми в Единбургу, зараз представлено всі форми мистецтва.

Композитор – it is not *compositor* which is "складач", but *composer*.

5. "Золотим віком" музики до фільмів стали 30-і та 40-і роки нинішнього століття, коли відомі композитори створювали твори для кінофільмів, а американські кіностудії брали композиторів у штат.

Облігація – it is not *obligation* which is "зобов'язання", but *bond*.

6. Нью-Йоркська фондова біржа була створена у 1972 році. На торги там виставляються акції та облігації.

Магазин – it is not *magazine* which is "журнал", but *store, shop*.

7. Великий універсальний магазин часто складається зі 100 окремих відділень.

Інтелігенція – it is not *intelligent* which is "розумний", but *intellectuals*.

8. Прага є одним із головних культурних центрів у Європі, а чеська інтелігенція та митці зробили значний внесок у мистецтво, літературу та музику.

Контрибуція – it is not *contribution* which is "внесок", but *indemnity*.

9. Китаю довелося сплатити значну контрибуцію Японії та віддати японцям острів Тайвань.

Дог – it is not *dog* which is "собака", but *Dutch hound*.

10. Доги – дуже сильні собаки.

Консерваторія – it is not *conservatory* which is "теплиця", but *conservatoire*.

11. Жак Оффенбах народився в Кельні (Німеччина) і навчався в Паризькій консерваторії.

Графік – it is not *graphic* which is "наочний", but *schedule, chart, diagram, graph*.

12. На середину десятиріччя програма запуску космічних човників відставала від графіку.

Аспірант – it is not *aspirant* which is "претендент", but *post graduate, graduate (student)*.

13. Він відіграв вирішальну роль в реорганізації програми з тим, щоб професійну підготовку було зосереджено на роботі аспірантів.

Декорації – it is not decorations which is "приправи, прикрашання, нагороди", but *stage scenery*.

14. Це дозволило сконструювати сценічні декорації, що створювали ілюзію реальності.

Репетиція – it is not *repetition* which is "повтор(ення)", but *rehearsal*.

15. Більшість телевізійних постановок потребує принаймні однієї репетиції.

Апеляція – it is not *appellation* which is "назва", but *appeal*.

16. По деяких справах передбачається автоматичне право апеляції.

Комплекція – it is not *complexion* which is "колір обличчя", but *physique*.

17. У своїх ранніх фільмах 1970-х років Депардье виконував переважно агресивні ролі, де експлуатувався його злочинний досвід та кремезна комплекція.

Мультиплікація – it is not multiplication which is "множення", but *animation*.

18. Мультиплікація – це технологія використання плівки для створення ілюзії руху на основі низки двомірних малюнків або трьохмірних об'єктів.

Дирекція – it is not *direction* which is "напря́м, напра́мок", but ***board of directors*** ("керівництво компанії" тощо)

19. Дирекція відповідає за керівництво банком та за призначення президента і віце-президента банку.

Partial pseudo-internationalisms

Курс – **course, rate** (курс валюти, валютний **курс** – **exchange rate**)

20. Коли утримується плаваючий валютний курс, тобто коли вартість валюти не фіксується, а залежить від кон'юнктури ринку, то зменшення вартості валюти називається її знеціненням.

---

21. У проєкт включено також курс лікування патологічного облісіння.

Історія – **history; event, occurrence** – "подія" та **story** – "оповідання"

22. Кожний народ має свою історію і долю, за яку тільки він є відповідальним.

---

23. Проте це вже інша **історія**.

Гімн – **hymn**; but "державний гімн" – (national) **anthem**

24. Державний гімн – це офіційний державний пісенний твір, в якому піддається шана духу рідної землі.

---

25. Він знаходить зразки у гімнах католицьких монахів.

Театр – theater, theatre; (*будівля*) **playhouse**; оперний театр – **opera house**; театр одного актора – one-man **show**

26. Англійський актор Джеймс Бербідж (1531-1597) спорудив у Шордитчі перший англійський театр під назвою “Театр”.

---

27. Театр одного актора Надельмана (Париж, 1909 р.) мав великий успіх.

---

28. На урочистому відкритті Нового оперного театру звучали уривки з “Євгенія Онегіна” та “Марії Стюарт”.

Техніка – technics (*технічні науки*), technique, engineering, technology, (*безпеки*) accident-prevention **activities**

29. З того часу ця некомерційна організація є лідером у сфері техніки безпеки, особливо у виданні освітньої літератури, веденні статистики та координації роботи шкіл, клубів, промислових організацій та державних і муніципальних органів.

---

30. Цей інститут є центром, що забезпечує максимальне застосування фізичних та технічних досліджень для розвитку техніки у промисловості та торгівлі.

Трансляція – translation, broadcasting

31. Радіо у 1920-і роки і телебачення у 1940-і роки почали прямі трансляції музики.

Концерт – concert; concerto; **recital** (сольний концерт)

32. Термін “сольний концерт” вперше вжив приблизно у 1840 році угорський піаніст та композитор Франц Ліст.

Канал – canal, **channel**

33. Модем – це пристрій для перетворення цифрової інформації у форму, придатну для її передачі телефонною лінією, радіорелейним зв'язком чи іншим каналом.

---

34. Вночі ми викинули бобіни з плівкою у канал.

Комутатор – commutator, **switchboard, exchange**

35. Американський інженер-електрик Джон Карт був піонером у конструюванні телефонних комутаторів.

Космічний – cosmic; (*корабель*) **spacecraft, space ship, space vehicle**

36. Орбіта космічного корабля під час руху навколо Землі може мати форму кола або еліпсу.

Партизанський – partisan, **guerilla**

37. Че Гевара, який був вбитий у Болівії, брав активну участь у лівацькому партизанському русі у Конго та Латинській Америці (1965-67). Він написав, серед інших, книгу “Партизанська війна”.

Геніальний – genial (*застаріле*), **of genius**

38. Мухамад Алі, людина геніальна, повільно і методично усував або підкупав противників, поки не став одноосібним володарем у країні.

Претензія – pretension, pretence (pretense), **claim, demand, challenge, bid**

39. У 1629 році Англія висунула претензію на цю територію і врешті-решт вигнала звідти іспанців. Однак у 1337 році, коли король Англії Едвард III заявив про свою претензію на французький трон, Англія і Франція розпочали між собою війну.

Романіст – romanist (“фахівець з романістики”); (*письменник*) **novelist, novel-writer**

40. Впливовим був також ірландський романіст та поет Джеймс Чжойс.

[Карабан 2003]

TRANSLATION OF PARTICLES

It is known that in English the number of particles is smaller than in the Ukrainian language. That is why the translation of Ukrainian particles into English is of a significant difficulty because it is not always possible. They can be translated into specific phrases and constructions. It should also be noticed that sometimes you need to translate Ukrainian phrases with particles rather than particles separately [Карабан 2003].

Translation of wish-sentences with particles “хай” and “нехай”

«Нехай» can be translated by means of:

1) sentences with complex verbal modal predicate with the modal verb *may* (standing at the beginning of the sentence and is separated from the subject of the infinitive) or modal verb *must*:

Нехай щастя супроводить вас!   May good luck (success) **attend**
you!

Нехай це буде вам поперед-   It **must be** a warning to you.
женням.

2) sentence with a complex verbal predicate and *let* verb:

Нехай все залишається, як є!   **Let it be!**

3) sentence of Subjunctive I form for the verb-predicate (mostly *be*):

Нехай буде, що буде.   Be (that) as it may.

Нехай небеса охороняють   Heaven **bless** this house.
цей дім.

Нехай це буде вам на ко-   **Much good** may it do you!
ристь!

«Хай» can be translated by means of:

1) sentence of Subjunctive I form for the verb-predicate:

Хай прийде царство твоє!   Thy kingdom **come!**

2) sentence with exclamation *hey* or *hurrah* (usually translated as Ukrainian sentences with the words "хай живе...!")

Хай живе гетьман!   **Hey for** the Hetman!

Хай живуть канікули!   **Hurrah for** the holidays!

3) sentence with "хай живе..." are also translated with "long live":

Хай живе мир!   **Long live** peace!

4) phraseology:

Нехай йому поталанить!   **Good luck** to him!;

5) sentence with *on with* or *up (with)*:

Геть старе, **хай живе** нове!   Off with the old and **on with** the new!

Хай живе республіка!   **Up** the republic!

6) sentence with *viva* or *vivat*:

Хай живе гвардія!   **Viva** the Guards!

Хай живе король!   **Vivat** rex!

7) infinitive with preposition *for*:

Хай це обговорюють вони.

That's for them to discuss.

[Карабан 2003]

15. Translate the sentences using proper variant of translation for particles:

1. "Король мертвий", сказав він. "Хай живе король!"

_____ .

2. Хай береже вас Господь!

_____ .

3. Хай живуть всі і все!

_____ .

4. Нехай буде так.

_____ .

5. Нехай це так і залишиться!

_____ .

6. Хай живе республіка!

_____ .

7. Нехай все йде, як йде.

_____ .

8. Хай живе імператор!

_____ .

9. Нехай буде проклятий цей день!

_____ .

10. Нехай він спробує зробити це.

_____ .

11. Нехай успіх супроводжує вас!

_____ .

12. Хай святиться ім'я твоє.

_____ .

13. Хай живуть їх величності!

---

14. Хай мине мене ця чаша.

---

15. Хай земля буде тобі пухом.

---

16. Хай буде так.

---

17. Хай успіх супроводжує вас!

---

18. Хай допоможе вам Бог.

---

19. Нехай щастя впаде на його голову!

---

20. Хай буде воля твоя!

---

21. Хай довгим буде його життя!

---

22. Хай живе адмірал!

---

23. Хай допоможе вам Бог.

[Карабан 2003]

Translation of particle “нібито”

«Нібито» can be translated by means of:

1) adverb *allegedly*:

Слідчі кажуть, що продукція заводу **нібито** продавалася нижче собівартості. – Investigators say that the plant's products were **allegedly** sold below cost.

Він **нібито** знепритомнів. – He **allegedly** lost consciousness.

2) complex conjunction *as if*:

Це майже єдине місце у світі, де, здається, **нібито** ще існує імперія. – This is nearly the only place in the world where it seems **as if** the empire still exists.

Нібито нічого не залишилося від цієї сором'язливої дівчинки. – It seemed as if nothing was left of the shy girl.

3) complex conjunction *as though*:

Здається, **нібито** щось подібне очікує цього року й велику "родинну" Співдружності незалежних держав. – It seems **as though** something similar is in store this year for the big "family" of the Commonwealth of Independent States.

4) verb *to seem*:

Це **нібито** логічно.

This seems to be logical.

Він **нібито** роздумував.

He seemed to be considering.

Це ім'я **нібито** втілює всю гіркоту та розчарування, що є сьогодні: низька зарплата, погано освічені діти, епідемія грипу... – This name seems to epitomize all the bitterness and disappointment there is today: low wages, poorly educated children, the flu epidemic...

[Карабан 2003]

16. Translate the sentences using proper variant of translation for particles:

1. Сумарні ресурси цих двох компаній настільки величезні, що питання про переможця **нібито** вже вирішене.

---

2. **Нібито** ти цього й не знав!

---

3. Кажуть, що виробник комп'ютерних ігор та власник авіаційної компанії мали свої причини бути незадоволеними мером, який **нібито** був винен їм великі суми.

---

4. Здається, **нібито** організатори знехтували досвідом кількох останніх Олімпійських ігор.

---

5. Зміни у твоїй кар'єрі непомітно розрідять повітря навколо тебе: ти все ще тут, але тебе **нібито** й немає.

---

6. На перший погляд, такий образ нібито великий і незграбний.

7. Це вино нібито непогане.

8. Всі засоби масової інформації нібито повністю зосередилися на міжнародній угоді про зменшення глобального потепління.

9. Виявилося так багато спільного, що іноді здавалося, нібито лідер ліберал-демократів просто цитував лідера італійських фашистів.

10. Нібито ви цього не знали!

11. Нібито реагуючи на ці пропозиції, обмінний курс припинив своє нестримне падіння.

12. Вони також спростовують те, що міністр оборони нібито повністю контролює настрої своїх підлеглих.

13. Директор нібито уклав кількомільйонний контракт з німецькою фірмою на будівництво представництва "Бласко" у Києві.

14. Проте все ж слід визнати, що іноді обставини склалися так, нібито хтось

Translation of particle “ледь (ледве)”

«Ледь (ледве)» can be translated by means of:

1) particle *just, barely, scarcely* or *hardly*:

Субсидія **ледь** покриє дефіцит, що утворився у нас. – The grant will **just** cover the deficit that we've run up.

Вона **ледь** стримувала свій запал. – She **could hardly** contain her eagerness.

Його було **ледь** чути. He was **scarcely** audible.

Їй **ледь** виповнилося 16 років. She is **barely** sixteen.

2) adverbs *slightly* or *faintly* and their synonyms:

Моя рука **ледь** торкнулася її руки. – My hand touched **slightly** her hand.

На горизонті з'явилася **ледь** видима постать. – A **faintly** visible figure appeared on the horizon.

Був **ледь** чутий сміх. That was a **deafly** heard laughter.

3) construction *to be hardly able* (+ infinitive):

Хлопець **ледь** тримався на ногах. – The fellow **was hardly able** to navigate.

4) specialized English verb (*labored* – adjective; вимучений – labored, laborious, laboured; утруднений – labored, laboring, embarrassing, stertorous, labouring, laboured):

Вона **ледь** пленталася сходами із своїми сумками. – She **laboured** up the stairs with her bags.

Він **ледь** видавив із себе промову. – He made a **laboured** speech.

[Карабан 2003]

17. Translate the sentences using proper variant of translation for particles:

1. Він ледве встиг.

---

2. Я ледь знаю її.

---

3. Я ледь встиг на поїзд.

---

4. Їй ледь виповнилося двадцять років.

---

5. Вони ледь можуть прожити на свої скромні прибутки.

---

6. Берег ледь виднівся крізь серпанок.

---

7. Але 26 липня 1946 року його підстрелили і він ледь дістався нейтральної зони.

---

8. У темряві я міг ледь розгледіти її обличчя.

---

9. Нам ледь вдалося витягнути його з хати.

---

10. Ми ледь знайомі.

---

11. Я ледь переставляв ноги.

---

12. Він ледь склав іспит.

---

13. Краще їсти ледь підсолену їжу.

---

14. Він ледь приховував своє почуття перемоги.

---

15. Вони ледь втекли.

---

16. Ледь ми встигли зогледітися, як вже було час вирушати у дорогу.

---

17. Він ледь міг виговорити ці слова.

---

18. Я так втомився, що ледь стою.

[Карабан 2003]

Translation of particle “ж (же)”

«Ж (же)» can be translated by means of:

1) emphatic adverb *ever* (separately and as part of adverbs-whatever, wherever, whenever):

То у чому **ж** справа? – Why, **whatever** is the matter?

Олено, про що **ж** це ти думаєш? – Olena, **whatever** are you thinking of?

Хто **ж** це може бути? – Who **ever** can it be?

Куди **ж** я поклав свої окуляри? – Where **ever** did I put my glasses?

Чому **ж** ви їх не спитали? – Why **ever** didn't you ask them?

Коли **ж** це ви знайшли час писати? – **Whenever** did you find time to write?

2) using a logical emphatic construction "*It is ... that (who) ...*" or emphatic subjective clause:

Та що ви! Це **ж** ви заговорили першим! – Oh, I say! It **was you** who spoke to me!

Що **ж** ви ненавидите? – **What is it** that you hate?

3) particle *then*:

Важко було підтримувати порядок, та вона **ж** була така чудова господиня. – It was difficult to keep things in order, but **then** she was such an excellent housewife.

4) emphatic verb *to do*:

Поспішай **же**! **Do** be quick!

Сідайте **ж**! **Do** sit down!

5) particle *up* after the basic verb for emphatic function:

Говоріть **же**, друже! Speak **up**, man! (Speak up, my (good) man!)

Поспішай **же**, друже! Hurry **up**, man! (Hurry up, my (good) man!)

6) emphatic phrases *on earth, in the name of heaven, in the world* etc.:

Та де **ж** він врешті-решт? – Where **in the name of heaven** is he?

Що **ж** ви хочете сказати? – What **in the world (або on earth)** do you mean?

7) using the punctuation sentences, where the first part is a narrative, and the second part is in the form of interrogative sentence (exactly interrogative part acts like a direct English equivalent of the particle):

Я **ж** вам говорив про це! I told you so, **didn't I tell you!**

8) inversion:

Дурень же я! Am I a sap!

9) Ukrainian exclamation sentences with particle "ж" starting with "Ну й ..." are translated into English by means of sentences that start with "What ...":

Ну й дзига ж ти! What a fidget you are!

Ну й набалакалися ж ми! What a gabfest we had!

10) word combination "чому ж" in interrogative sentences is translated by means of word combination "how come":

Чому ж ви його не спитали? – **How come** you did not ask him?

Чому ж вони дали такі свідчення? – **How come** they gave this testimonial?

11) emphatic verb with intensifying:

Я подзвонив Степану й **відразу ж поїхав** до нього. – I rang Stepan and **rushed over** to see him.

12) word combination "що ж" is translated by means of particle *well*:

Що ж, якщо виникне потреба, **кандидат** у президенти прийме їх **послуги**. – **Well**, if need be, the presidential candidate will accept their services.

13) *after all* phrase:

Знай нашу добрість козацьку, – ти **ж** українець! – You should know our cossack goodness – **after all**, you're a Ukrainian.

14) adverb *also*:

Це **ж** доводить непотрібність творчості. – This **also** proves the futility of creative achievement.

15) particle *just*:

Бо, кажучи правду, які **ж** їх заслуги? – For, to tell the truth, **just** what are their merits?

16) modal word *possibly*:

Звідки **ж** тут до кожуха? – How can he **possibly** manage to get a new coat?

Sometimes meaning of the particle “ж” can be omitted while translation. It usually takes place when in Ukrainian sentence there are following word combinations – “відразу ж”, “що ж” “а хто (що) ж” тощо:

Зразу **ж** пройдіть до Полтавського краєзнавчого музею, який, окрім того, що має цікаві експонати, ще й розташований у будинку надзвичайної краси. – Immediately walk straight to the Poltava Region Museum, which not only has interesting exhibits, but is also situated in a building of exceptional beauty.

Але **ж** вона – психолог і, наскільки я знаю, не мала жодних зв'язків з урядом. – But she was a psychologist, and she had, as far as I knew, no connection of any kind with the government.

Я **ж** бо знав, що того дня зроблю визначне відкриття. – For I knew that I was going to make a remarkable discovery that day.

[Карабан 2003]

18. Translate the sentences using proper variant of translation for particles:

1. Що ж мені робити?

---

2. Як же це ти додумалася до такого?

---

3. Та це ж зовсім неважко!

---

4. Коли ж він прийде?

---

5. Він, звичайно ж, згадав наші довгі нічні розмови у Київському університеті.

---

6. Ну що ж, чиніть, як хочете.

---

7. Коли ж це ви знайшли час писати?

---

8. Не можу ж я піти і залишити вас одну.

---

9. Та допоможи ж мені!

---

10. Ну ж, скоріше!

---

11. Що ж саме ви хочете сказати?

---

12. Коли ж він прийде? Він і так спізнюється.

---

13. Не кинете ж ви мене.

---

14. Як же ви це взнали?

---

15. Ви ж не хотіли образити його.

---

16. Що ж мені лишалось робити?

---

17. Ви ж пам'ятаєте, якою напруженою була ситуація у Конгресі.

---

18. Що ж він хотів сказати?

---

19. Ви ж погодитеся, що ці дві газети зацікавлені по суті у різних речах.

---

20. Ну й фронт же ти!

---

21. Чому ж?

---

22. Чому ж зараз ви говорите про прискорення реалізації програми приватизації?

---

23. Це ж він виграв на останніх Олімпійських іграх.

---

24. Що ж стосується специфічних плюсів роботи в «закритих містах», то це, на думку представників підприємства - спокій.

---

25. Ви ж самі розумієте причину.

---

26. Де ж ви минулого місяця організували заворушення.

---

27. Як же ти любиш дражнити людей!

---

28. Якщо Бога немає, то питання, а що ж є, залишиться нерозв'язаним.

---

29. У відповідь на запитання щодо того, як же він сам взнав про аварійний вихід, хлопець мовчав.

---

30. Де ж він?

---

31. Інші ж мешканці України, загалом підтримуючи існування незалежної держави, виступають за її політичну, економічну й культурну орієнтацію на Росію.

---

32. Чому ж це краще підкорятися законам?

---

33. Це ж він зробив їй пропозицію.

---

34. Хто ж боїться “верховенства закону”?

---

35. У моєму ж випадку наука була служницею поезії.

---

36. Україна ж, навпаки, не упустила жодної такої можливості.

---

37. А хто ж має право остаточно вирішувати, яка з інтерпретацій Біблії правильна?

---

38. А що ж НАТО?

---

39. І що ж тоді зробить мій бідний господар?

---

40. "Що ж то",— міркував він,— “котрий кожух, котре хутро, котрий опарат церковний має більше право до гордості й поваги від мене?”

---

41. Не можу зрозуміти, яка ж він насправді людина.

---

42. Як же далеко йому до здійснення того бажання!

---

43. Що ж це з нею трапилося, думав він.

---

44. Чи означає це, що нашого превентивного ядерного удару можна очікувати завтра ж?

45. Куди ж тепер мені йти?

46. Проте чому ж людські істоти, на відміну від тварин, мають дар самосвідомості?

47. Це ж засвідчують показники економічного розвитку першої Половини 1997 р.

48. Чому ж ми повинні надавати автономію 500 тисячам грузинських азербайджанців?

49. Що ж це таке? 50. Чому ж ми сидимо тут?

51. У чому ж проблема?

52. Що ж ти насправді маєш на увазі?

[Карабан 2003]

Translation of particle “came”

«Came» can be translated by means of:

1) emphatic particle *just*:

Це **came** те, що мені було потрібно. – This is **just** what I wanted.

2) adverb *exactly*:

Я не розумію, що **came** ви хочете. – I don't understand what **exactly** you're at.

Представники Міністерства внутрішніх справ відкрито говорять, що **came** це й трапиться. – The representatives of the Interior Ministry say openly that this is **exactly** what will happen.

3) combination of the definite article *the* and adjective *very*:

Я **came** це й говорив. – That is **the very** thing that I was saying.

Та це ж **саме та** книжка, яку я шукаю! – Why, this is **the very** book I want!

4) adverb *certainly*:

Він сказав **саме** те, що думав. – He **certainly** meant what he said.

5) constructions of logical emphasis "*It is ... that/who ...*" and "*It/This/That is ... what ...*" (also together with *exactly, precisely* etc.):

It was Christ who, in his Sermon on the Mount, defined the role of man among men, urging them to pardon what prior to him was punished by death; not to hoard riches, but to take care of spiritual purity, and to do by others as man himself would like to be done by. – **Саме Христос** у Нагірній проповіді визначив місце людини серед людей, закликав прощати те, що до нього каралося смертю, не збирати скарби, а піклуватися про широсердну чистоту, ставитися до людей так, як хотів би, щоб ставилися до тебе.

Саме він допоміг мені. – It was **he who** helped me.

Саме це турбує сьогодні більшість населення. – It is **precisely what** concerns the majority of the population today.

Ми також чуємо це у нашій країні, і майже впевнені, що **саме це** й трапиться. – We hear this in our country too and are almost sure that **this is exactly what** is going to happen.

6) emphatic subjective subordinate sentence *this/that/it is what*:

Так, **саме це** й трапилося. – Yeah, **that's what** happened.

Саме це трапилося із більшістю письменників-емігрантів. – **That is exactly what** happened with most emigre writers.

Цілком можливо, що **саме це** і трапиться, якщо буде прийнято рішення йти на вибори не самим-по собі, а у блоці з іншими організаціями. – It is' quite possible that **this is what** is going to happen if the decision is made to go to elections not independently, but in a bloc with other organizations.

"саме це" = *as much*:

Саме цього я й очікував. I expected **as much**.

Саме це я й припускав. I surmised **as much**.

7) for poetical narration – particle *even*:

Це **саме** так. This is **even** so.

Це робиться **саме** таким чином. This is done **even** thus.

8) additional phrase *of all people (of all things* etc.):

Чому це ви звертаєтеся по допомогу **саме** до мене? – Why ask me to help, **of all people?**

Це трапилося **саме** цього дня. – This happened on this day **of all days** (або **of all others**).

9) adjectives *particular* or *same*:

Чому ви вибрали **саме** цей предмет? – Why did you choose this **particular** subject?

Візьміть **саме** цей олівець. – Take this **particular** pencil.

Ми зустрілися **саме** у той же день. – We met that **same** day.

І **саме** ці хвалені герої першими кинулися навтьоки. – These **same** boasted heroes were the first to dash away.

10) adverb *quite*:

Це **саме** те, що потрібно (*або* що малось на увазі). – It's **quite** the thing.

Саме так! – **That's quite so!** (*або Quite so!*)

11) emphatic phrases *on earth, under the sun, in the world, the hell* etc.:

Що ж **саме** ви хочете сказати?   What **under the sun** do you mean?

Що ж **саме** ти маєш на увазі?   What **the hell** do you mean?

12) inversion:

Саме зараз він мені потрібний, як ніколи. – **Now is when** I need him most.

Саме ось тут я стояв у ту мить. – **Here is where I** stood at that moment.

13) word combination *саме те (що потрібно)* is translated by means of word combination *the right (або correct) thing*:

Він сказав (зробив) **саме те, що**   He said [did] **the correct thing**.
потрібно.

Study the following word combinations:

саме та людина - just the man; саме тоді - just then; саме тут - just at that spot; саме так! - just so!, that's so (*або* very much so *чи* it is just as you say, you said it); саме те - the very thing for the purpose; саме та людина - the very same man; саме зараз - here and now; якщо справи складаються саме так - if that is the case; саме у цей час - at this particular time; що саме? - such as? (*або* what exactly?); саме вона - she's the one; саме те, що треба - (quite) the thing; це саме те (що потрібно) - that's the card.

[Карабан 2003]

19. Translate the sentences using proper variant of translation for particles:

1. Бородатий кореспондент Сі-Бі-Ес наполягав на інтерв'ю з цього предмету саме зі мною.

---

2. Після 70 років "колективного керівництва" ця догма видалася раптом сумнівною і саме "правдисти" дозволяли побачити світ цьому цікавому розслідуванню.

---

3. Про що ж саме ти повідомляєш?

---

4. Чому послідовники "чистого ісламу" запрошують саме вас на їх мітинг?

---

5. Книгодрукарство щедро підтримувалося саме Іваном Грозним та Православною церквою.

---

6. Можливо, саме це й дозволило їй залишатися всі ці роки найзагадковішою фігурою в нашому театрі.

---

7. Саме йому слід посісти місце голови.

---

8. Здається, саме про це й мріяв Геращенко.

---

9. Він завжди відчуває, що саме потрібно сказати.

---

10. Я зустрівся з нею саме тут.

---

11. Будинок саме такий, як мені потрібно.

---

12. Я хочу, щоб він саме таким і залишався.

---

13. Це саме те, що говорили люди.

---

14. Його особисті турботи і тривоги видаються досить серйозними саме зараз.

---

15. Проте якраз саме це й трапилось.

---

16. "То ви мені радите трохи зачекати?" "Саме так."

---

17. Чому вона покохала саме цього чоловіка?

---

18. Чому тебе не було саме на цій лекції?

---

19. Машина призначена саме для такої роботи.

20. Він завжди робить саме те, що потрібно.

21. Саме я повідомив йому цю новину.

22. Саме тут ви й помиляєтеся.

23. Саме про це я хотів тебе спитати.

24. Саме тут ми вирощуємо моркву.

25. Саме на цьому аспекті зосередилися у своїй спільній ноті, опублікованій на початку цього місяця, Міжнародний валютний фонд та Світовий банк.

26. Саме в цей період Лейбористська партія відійшла від антиєвропейської позиції.

27. То це саме вона сказала тобі про свічку на вікні?

28. Саме ця виняткова для Узбекистану подія й визначила подальше ставлення влади до ісламу та його діячів.

29. До речі, саме такого роду рішення слід прийняти на саміті глав держав і урядів "великої четвірки" – Росії, Білорусії, Казахстану і Киргизії.

30. Саме у цій галузі освіти спостерігалось надивовижніше зростання кількості студентів.

31. Саме від того, як буде вирішене це питання, й буде залежати результат наступних виборів.

---

32. Проте саме він проштовхнув у 1764 році через Парламент суперечливі закони.

---

33. Саме туди я й іду вранці.

[Карабан 2003]

Translation of combination of the particle “аж” with adverb “ніяк”

Combination can be translated by means of:

1) word combination *far from*:

Передбачається, що співробітництво між двома містами, яке аж **ніяк не** обмежується економією енергоресурсів, пошириться на ще одну важливу сферу, а саме, реконструкцію газових магістралей. – **Far from** being confined to economizing energy resources, cooperation between the two cities is expected to cover another important area, namely, the reconstruction of gas-main systems.

Епідемія **аж ніяк** не спадала, а, навпаки, поширювалася. – **So far from** abating, the epidemic spread.

[Карабан 2003]

20. Translate the sentences using proper variant of translation for particles:

1. По обидва боки державного кордону особи, які приймають відповідальні рішення, розуміють, що інвестиції, аж ніяк не будучи благодійними акціями, передбачають торги та укладання комерційних угод.

---

2. Ставка рефінансування Центрального банку, аж ніяк не будучи робочим інструментом, є просто вихідною психологічною точкою.

---

3. Здається, деякі міністри аж ніяк не збентежені таким лобіюванням, а, навпаки, вітають його.

---

4. Парламентарі зрозуміли, що постійні зміни в умовах роботи підприємців аж ніяк не призводять до збільшення іноземних інвестицій, а, навпаки, можуть фактично призвести до закриття існуючих спільних підприємств.

---

5. Поети аж ніяк не принижують людину, як це стверджували деякі, а, навпаки, вчать і підносять її.

---

6. Аж ніяк не схвалюючи безлад, він, навпаки, прийняв політичні реалії віку, в якому єдина монархічна держава стала у Німеччині неможливою.

---

7. Цей крок аж ніяк не припинив розколу, а, навпаки, збільшив його.

---

8. Санкції аж ніяк не призвели до покори, як це передбачалося, а, навпаки, прискорили індустріалізацію країни.

---

9. Ця угода аж ніяк не підриває конкурентоздатності аерокосмічної промисловості України, а, навпаки, буде безперечно корисною.

---

10. Однак це аж ніяк не відлякує останніх, а, навпаки, зміцнює їхню готовність дати відсіч.

---

11. Цей союз аж ніяк не зміцнив імперію, а, навпаки, викликав лише напади на португальські колонії.

---

12. Новий депозитарій, аж ніяк не претендуючи на роль центрального депозитарію країни, розглядає депозитарії комерційних банків як рівних собі конкурентів.

---

13. Фактично, це аж ніяк не так.

---

14. Документальні фільми аж ніяк не подають абсолютні істини, а навпаки, відображають окремі погляди.

[Карабан 2003]

Translation of combination of particles “тільки” and “і (й)”

Combination can be translated by means of:

1) word combination *nothing but* (or *except*):

Вона **тільки й** могла, що плакати.   She could do **nothing but** cry.

Він **тільки й** робить, що сміється.   He does **nothing except** laugh.

2) *all*:

За сніданком **тільки** один він **і** говорив. – He did **all** the talking at lunch.

[Карабан 2003]

21. Translate the sentences using proper variant of translation for particles:

1. Ми влаштували йому гарний сніданок, під час якого тільки й говорили про розкопки.

2. Він сказав, що тільки й робив, що обнімав та цілував відвідувачів, проте вона неправильно його зрозуміла.

3. Тут тільки й залишалося, що сказати всю правду.

4. З найважливіших заходів тільки й залишається, що встановити бар'єри на шляху іноземних товарів.

5. Наступні дві доби я тільки й думав, що про богазкейські статуетки та про особливості хетської скульптури.

6. Я міг тільки й робити, що грати на віолончелі.

7. Мені тільки й залишалося, що показати руку.

8. Він тільки й робить, що розмірковує про красу світу.

---

9. Усе місто тільки й говорило, що про хокей.

---

10. А коли вони нарешті все ж приносять гроші, то у нас тільки й залишається, що копійки: решту вони забирають.

[Карабан 2003]

Translation of particles “вже” for sentences that start with conjunction “якщо”

Particle can be translated by means of:

1) subordinate clause *if any man does*:

Якщо вже хто й знає англійську мову, то це він. – He knows English **if any man does**.

2) phrase *if it comes to...*:

Якщо вже йдеться про це, то я міг би вас здивувати. – **If it comes to** that I could astonish you.

3) particle *once* or combination of conjunction *when* with *once*:

Якщо вже він щось задумав, то ніщо не примусить змінити свого рішення. – **When once** he has made up his mind, nothing will turn him from it.

[Карабан 2003]

22. Translate the sentences using proper variant of translation for particles:

1. "Якщо вже трапиться найгірше, то ми можемо спати тут теж", сказала вона.

---

2. Якщо вже вона заведеться, то її не зупиниш.

---

3. У Франції, якщо вже людина почала щось робити, то ніхто її не зупинить.

---

4. Якщо вже хоч раз побачиш її твори, то ніколи не забудеш.

---

5. Якщо вже це почуття приходить у голову одного з цих людей, то поет стає вищим за людство.

---

6. Якщо вже я дістанусь міста, то мій бідний друг більше не буде самотній.

---

7. Якщо вже він сідав, то рідко робив хоч якийсь рух.

---

8. Якщо вже стрілянина починається, то її ніхто не зупинить.

---

9. Проте якщо вже дійде до стрілянини, то це означає, що принаймні з одним із пас покінчено.

---

10. Якщо вже закон застосовано, то дію його зупинити не можна.

---

11. Йди вперед, ти можеш мене тягнути за собою, якщо вже доведеться.

---

12. Будь-яка проблема стає дуже простою, якщо вам її вже розтлумачили.

[Карабан 2003]

23. Find out particles, underline them and make proper literary translation. Pay attention to peculiarities of the following text (*І, Ця* – proper names of the main heroes. Male – *І*, female – *Ця*. Proper names are realized by means of conjunction *і* and demonstrative pronoun *ця*).

В І закінчилися сірники. І зайшов здалеку:

– *Будь ласочка!.. – скізлив він.*

– *Відчепись, – трясла бігудями Ця.*

– *Я тебе дуже прошу!.. – падав на коліна І.*

– *Навіть не сподівайся, – Ця втікала на кухню й запишала голову до духовки — у неї зламався фен.*

– *Заради конституції і свята працівників харчової промисловості!.. – повз за нею І.*

– *Па кажі вже, кажі!.. Чого ти хочеш?! – капітулювала Ця.*

REPLACEMENT OF PARTS OF SPEECH IN TRANSLATION

Replacement (grammatical transformation) – is a substitution of a word belonging to one part of speech by a word belonging to another part of speech (morphological replacement) or substitution of one syntactical construction by another one (syntactical replacement). E.g.: *He is a good runner* – *Він гарно бігає*; *I saw her standing there* – *Я бачив, що вона там стояла*; *The Times wrote editorially (...)* – *У передовій статті газета Таймсписала (...)* [Максімов 2012].

Ukrainian and English are not very different in terms of a set of speech parts, and so in most cases some of the Ukrainian language words are translated into English language by the same part of speech, such as:

Людина є суспільною твариною. – Man is a social animal.

Гуманітарні науки включають мовознавство, літературознавство, мистецтвознавство, історію та філософію. – The humanities include the study of all languages and literatures, the arts, history, and philosophy.

However, it is not always translated Ukrainian word and its English equivalent belong to the same part of speech. This is primarily due to the lexical and grammatical features and derivative language features, peculiarities of collocations and differences in traditions of speech and stylistic reasons.

There are simple and complex replacement of parts of speech. Simple – when it is only the one word that changes its “parts-of-speech-status”, complex – two or more words. Typical replacement of parts of speech in translation is to replace the attribute-adjective for combination of a preposition *of* with a noun: добра справа – *act of kindness*, багаторічна дружба – *friendship of a lasting consistency*, жорстокий вчинок – *act of cruelty*, старий друг – *friend of old standing*, державні справи – *affairs of state*, юридичний акт – *act of the law*, ділова людина – *man of affairs*.

There are some other types:

1) replacement of a noun to adjective:

швидкість звуку – **acoustic** velocity, швидкість підйому (набору висоти) – **ascensional** rate, climbing speed;

збільшення прозорості – **greater** transparency;

елемент суперництва в їхній дружбі – **rivalrous** aspect of their friendship;

пластина товщиною у 2,5 см – plate an inch **thick**;

2) replacement of an adjective to a noun:

гранична швидкість – speed **limit**;

3) replacement of the prepositional noun-phrase to a noun in the attributive function:

зупинка на ніч – **overnight** stop;

4) replacement of the prepositional noun-phrase to an adjective:

дорога без обмеження швидкості руху – **unrestricted** road;

стрибок у висоту (у довжину, із жердиною) – **high [long, pole]** jump;

швидкість на підводному ході – **submerged** speed;

на західному фронті без змін – **all quiet** on the western front.

5) replacement of the adjectival noun-phrase to adjective:

швидкість грошового обігу – **monetary** velocity;

6) replacement of a noun to gerund:

Вони намагалися вберегти по ранених від **тряски**. – They tried to save the wounded from **being jolted**.

7) replacement of an adjective to noun-group:

На цю тему особливо велика у лемків **співана** спадщина. – On this particular theme, Lemkos have an especially rich legacy **in their songs**.

8) replacement of an adjective to adverb:

Серйозним політичним питанням була державна власність. – Public ownership was a **highly** political issue.

9) replacement of an adverb to adjective:

Подумки він з полегшенням зітхнув. – He heaved a **mental** sigh of relief.

10) replacement of infinitive form of the verb to a noun:

Це не означає, що ми переставо турбуватися про соціальну і економічну справедливість. – This does not mean that we put aside our **concern** about social and economic justice.

11) replacement of an adjective to infinitive:

Він має **зайві** гроші. – He has some money **to spare**.

Я не маю сьогодні **вільного** часу. – I have no time **to spare** today.

12) replacement of a noun to infinitive:

Метою є **створення** міжнародної організації демократів, які будуть періодично зустрічатися для обміну думками та поширення співробітництва між демократичними силами у всьому світі. – The goal is **to create** an international network of democrats who will meet periodically to exchange ideas and expand collaboration among democratic forces around the world.

13) replacement of a noun to Participle I:

Існує кілька показників **зростання** державної сфери у країнах **Заходу**. – There are several indicators of the **increasing** scope of government in Western states.

14) replacement of a noun to Participle II:

Міністр висловив припущення, що валовий збір соняшника за прогнозами досягне 2,5 млн. тонн, що на 300 тис. тонн більше, ніж у минулому році. **Збільшення** обсягів урожаю в основному зумовлено підвищенням врожайності та **збільшенням** площ під культуру. – The minister forecast that the total sunflower harvest is expected to reach 2.5 million tons, or 300,000 tons more than last year. The **increased** volumes are mainly due to better yields and **increased** acreage being seeded.

The example of complex replacement is changing of verbal phrase (word combination) to noun phrase (word combination):

Їх команда програла тому, що ми **гнали краще**. – Their team went down before our **superior playing**.

Я **страшенно поспішаю**. – I'm in a **deuced hurry**.

Some more examples of complex replacement:

Збільшення втручання держави в суспільне і економічне життя може покращити **виконання запитів населення**. – A **more interventionist government** is better able to respond to **popular demands**.

Через нестачу зерна у світі в 1995-96 рр. ціни на зернові були **рекордно високими**. – Because of the world cereal shortage in 1995-96, cereal prices were **at record highs**.

Це нове відкриття **розширює коло знань людини**. – This new discovery **is a gain to human knowledge**.

Fairly common complex replacement of parts of speech is to replace the verb-predicate of circumstance to the complex nominal predicate with “-er”-nouns (which are easily formed in English from almost any verb):

Він встає рано.

He is an early riser.

Я погано сплю.

I am a bad sleeper.

Мій годинник йде точно.

My clock is a good goer.

Мавпи вправно лазять по деревах.

Monkeys are **adroit** climbers.

Sometimes the replacement of parts of speech occurs simultaneously with the rearrangement of phrase components: сектантство у політиці – *sectarian politics*, ефективність управління – *administrative efficiency*:

Бідолаха старий Семко дуже полюбляв експериментальну хірургію, і він зробив прориви у кількох напрямках. – **Poor old Semko** was very fond of experimental surgery, and he broke ground in several directions.

Some more examples: сніговий покрив завтовшки у п'ять сантиметрів – *a two-inch fall of snow*; підійти не поспішаючи – *to come along at an amble*; мандрувати не поспішаючи – *to undertake a leisurely journey*; не відстаючи від життя – *abreast of the times*; виглядати дивним – *to look a regular oddity*; практично володіти мовою – *to have a working knowledge of a language*; наскільки мені відомо – *to the best of my knowledge*; безперервно – *without cease*; працювати не покладаючи рук – *to work without cease*; дружба-покровительство – *tutelary friendship* [Карабан 2003].

24. Translate the sentences and underline replacement of parts of speech. Explain it:

1. Важливість дослідження суспільних класів при аналізі поведінки виборців зумовлена переважно невираженістю інших соціальних чинників.

---

2. Він непогано грає.

---

3. Падіння життєвого рівня підірвало довіру до уряду.

---

4. Більша відкритість влади могла б зробити дебати змістовнішими.

---

5. Багатомісячним спекуляціям покладено край.

---

6. Він дуже поспішав.

---

7. До 10 вересня Укрексімбанк має підписати кредитну угоду із Експортно-імпортним банком Японії вартістю 14,8 млн. єн.

---

8. Чи розглядається така можливість?

---

9. Багато американців українського походження допомагають батьківщині своїх предків і фінансово, і особистою участю.

---

10. А президент буде бранцем економічних та суспільних сил, які він не може контролювати.

---

11. Та все ж таки структура суспільства змінюється на краще.

---

12. Тому зростає значення політичного тиску усередині країни.

---

13. Шанс мирного, некривавого розвитку людства тільки розкриє неосяжні творчі можливості людини.

---

14. Боротьба з тероризмом вимагає міжнародного співробітництва.

---

15. Але 7 вересня вони зібралися разом із представниками двох десятків інших держав, делегаціями Євросоюзу і міжнародних організацій, щоб остаточно заявити про свої наміри.

---

16. Проте новий виборчий закон був прийнятий тільки півроку тому, і більшість партій просто не мала часу для ретельної підготовки до гри ні новими правилами.

---

17. Інколи немилосердна доля все переплутає, приходять розчарування і біль, модне зараз розлучення.

---

18. Але збільшення темпів економічного зростання у сусідніх державах означає, що рівень життя їх громадян став вищий, ніж у Великобританії.

---

19. Я не маю й хвилини вільного часу.

---

20. На цьому тижні представники приблизно 180 країн зібралися для обговорення прав жінок.

---

21. У 1995 році раптово запанував мир, і відбулося зближення урядів у Дубліні та Лондоні.

---

22. Мали рацію ті філософи, які говорили не про непізнаваність, а про недослідженість світу.

---

23. Обидві сторони обмінялися також ратифікаційними грамотами, підтвердивши чинність угоди про уникнення подвійного оподаткування, і остаточно узгодили програму допомоги Україні у боротьбі з корупцією.

---

24. Зменшення кількості робітничого класу пояснює зменшення вдвічі голосів, що подаються за лейбористів, починаючи з 1964 року.

---

25. Хліб був святістю, даром Божим, котрому належить найбільша пошана.

---

26. Подорож вже майже закінчувалася.

---

27. За свою блискучу легкоатлетичну кар'єру Бубка виграв шість світових чемпіонатів поспіль та золоту медаль на Олімпійських іграх у Сеулі (Південна Корея).

28. Такі явища, як збільшення кількості власників будинків та обуржуазнювання робітничого класу, взагалі не обов'язково є негативними з точки зору підтримки тих чи тих партій.

29. Його гра на роялі була на аматорському рівні.

30. На мій погляд, саме життя фантастичне, і немає більшого дива, ніж те, що ми бачимо щодня перед очима.

31. Деякі зірки 1996 року, такі як володарка багатьох медалей у гімнастиці Лілія Подкопаєва та боксер Володимир Кличко, пішли з великого спорту або перейшли у лави професіоналів.

32. Із врахуванням дорожніх заторів на дорогу до станції піде тридцять хвилин.

33. Уряд України розташовано у Києві.

34. Цей політик грає на почуттях народу.

35. У містечку було тихо.

36. Вони всі егоїсти.

37. Він чудово грає на скрипці.

---

38. Уряд навмисно розголосив цю інформацію.

---

39. Широкі маси через свою непідготовленість ніяк не можуть визначити найспроможніших людей, які повинні управляти країною.

---

40. У Франції та Німеччині повільне економічне зростання та застій на ринку робочої сили зумовили збільшення рівня безробіття.

---

41. Це єдиний шанс мирного розв'язання проблеми.

---

42. Однак, політична свобода не принесла покращення життя для більшості людей на планеті.

---

43. Однак, войовнича риторика переможця зробила його відмінним від свого попередника.

---

44. У нас у сім'ї всі встають рано.

---

45. Я погано знаю його.

---

46. Але віра – це той внутрішній світ людини, в якому багато почуттів та мало слів і немає місця словам напоказ.

---

47. У книзі обговорюються зміни у ставленні до промисловості та політика її державного регулювання.

---

48. Пізніше ввечері він повернувся до кафетерію спокійно поїсти, тому що не знав, чи в нього буде ще така нагода.

---

49. Спочатку телебачення висвітлювало політичне життя неоперативно.

50. Тяжко добували вони хліб з неврожайної землі.

51. Вплив цих забруднювачів на здоров'я населення визначити важче.

52. Десь у 1916-1917 роках Архипенко почав поступово повертатися до більш традиційних скульптурних форм.

53. Більшість законодавців обираються всенародним голосуванням.

54. Українські народні танці та народна музика відомі у всьому світі.

55. Ще в снігах знімає кожух з плечей хлопчини парубок-слуга другого сусіда-багача.

56. Бідолаха-старий фактично помер з горя, яке спричинила йому та справа.

57. Стіна має у вишину десь два метри.

58. Реактивні повітряні лайнери будуть літати у небі із швидкістю 900 км на годину.

59. Є в мене така патріотична мрія, підказана жалюгідністю нашого становища.

60. Газети і телебачення – лише один із кількох засобів формування політичних уподобань.

USING OF THE INFINITIVE CONSTRUCTIONS WITH PREPOSITION “for”

Translators-beginners often do not use syntax constructions that are absent in their native language. Among these is the infinitive construction with the preposition *for*. It is important for translators to know all Ukrainian lexical-syntactic indicators of expediency for this construction usage so consider briefly the main ones.

Adjectives that are used in such constructions: *important, convenient, interesting, easy, difficult, hard, possible, impossible, good, better, bad, painful, serious, dangerous, pointless, preferable, profitable* etc.

Here there are some models of Ukrainian sentences, while translating which you should use infinitive constructions with preposition *for*:

1) "Мені (йому *тощо*) немає чого...", "Мені (йому *тощо*) достатньо (корисно, важливо, призначено *тощо*)...":

Йому достатньо набрати 10 тис. голосів. – It is enough for him to poll 10,000 votes.

Мені корисно було зустрітися з іншими гравцями і тренерами. – It was good for me to meet the other players and the coaches.

Можливо, долею мені було призначено стати музикантом. – Perhaps it was preordained for me to become a musician.

Тому мені важко визначити, що таке кийвська література. – Therefore, it is hard for me to define what Kyiv literature is.

2) "Немає сенсу (*тощо*) + інфінітив":

Немає сенсу чекати, аби країни Третього Світу зрозуміли, що у захисті довкілля їм доведеться обмежуватися місцевими діями. – There is no sense in waiting for the Third World to realize that they will have to restrict themselves to local effects in environmental protection.

3) Noun the definite function of which is performed by means of subordinate attributive clause:

Є шанс, що рішення буде схвалено.

There is a chance for the decision to be endorsed.

Однак є ще шанс, що корпорація виживе.

However, there is still a chance for the corporation to survive.

4) Subordinate purpose clause (підрядне речення мети) and also nouns in the combination with sentences performing attributive function:

Для того, щоб вони вчинили так, потрібний прецедент. – In order for them to do so, there must be a precedent.

Крім того, ці міліцейські начальнички просто полюбляють їздити у відрядження до Америки, а ця надумана справа є просто **приводом для того, щоб вони літали до Нью-Йорку за державний кошт. – Besides, these militia bosses simply love to go to America on missions, and this framed-up case is the pretext for them to fly at public expense to New York.**

Що стосується демократичних сил та інтелігенції, то настав час, **аби вони зрозуміли**, де вони знаходяться. – As for the democratic forces and the intelligentsia, the time has come **for them to see** where they stand.

Зрозуміло, березень для **них** не найзручніший **час, щоб грати** офіційні матчі на європейському рівні. – Of course, March is not the most convenient **time for them to play** official matches on the European level.

5) "Не мені (вам *тощо*) + неозначена форма дієслова":

Не мені про це судити. That's not **for me to judge.**

6) "*мені* (їм *тощо*) + іменник (займенник) + *для* + іменник":

Після опублікування вони принесли **мені** запис **для прослуховування**. – After publication they brought the tape **for me to listen to.**

Перемога у серпні 1991 року розчистила **їм** шлях для **стрибка з розбігу** на вершину піраміди, спорудженої у 1917 році. – Victory in August 1991 paved **the way for them to take a running jump** on top of the pyramid built in 1917.

7) Sentence of the following construction: "verb-predicate + prepositional noun-phrase" ("дієслово-присудок + прийменниково-іменникове словосполучення"):

Я ще не приїхав до Луганська, а всі ув'язнені вже **чекали на моє прибуття**. – I wasn't yet in Lugansk, but the entire prison population **were waiting for me to arrive** [Карабан 2003].

25. Translate the sentences using infinitive constructions with preposition *for*:

1. Ті підозрювані, які не переховувалися, зараз мають можливість ознайомитися із своїми справами.

---

2. Догляд та ремонт будуть для мене занадто дорогими, щоб я міг їх здійснювати.

---

3. Їм тут немає місця.

---

4. Хоча я знаю його з дитинства, мені важко зрозуміти, чому він, з його характером, обрав футбол.

---

5. Врешті-решт я вирішив, що це було якраз те місце, де б я міг вмерти за свободу і демократію.

---

6. Цілком природно, що вони йдуть за сильною і популярною особистістю не тільки у бою, а й у повсякденному житті.

---

7. Депутатам також сказали, що це не їхня справа слідкувати за використанням зв'язаних кредитів.

---

8. Мені немає сенсу займатися турецьким телебаченням.

---

9. Їм вирішувати, як складеться доля цих документів.

---

10. Єдине, що мені б хотілося – це щоб наші стосунки не були дружбою, яка нав'язується і скеровується згори, а щоб вони засновувалися на традиційній приязності.

---

11. Кожний – унікальна індивідуальність, і мені було цікаво, щоб вони перейшли до конфіденційної розмови, а не тільки говорили про музику.

---

12. Мені легко визнати, що вони попереду у всьому, чого ми не маємо.

---

13. Якби Київ не був столицею України, то місту не було б сенсу мати Центральну паливну компанію.

---

14. У такій ситуації мені здається правильним зосередити зусилля перш за все на досягненні припинення вогню.

---

15. Мені легко бути вільним.

---

16. Для Росії немає сенсу наполягати на повному паритеті із США.

---

17. Проте є так багато хороших тренерів, що проблемою є те, щоб вони всі відразу виїхали.

---

18. Отже, немає сенсу цій партії зв'язувати себе союзом із колишньою "партією влади".

---

19. До речі, Росії немає практичного сенсу розпочинати кампанію з дискредитації президента тієї країни.

---

20. Для мене ніколи не існувало єврейського питання, і мені немає потреби посилатися на героїзм євреїв при захисті цієї країни.

---

21. Я з'ясував, що мені неможливо буде працювати журналістом, і тому я вступив до медичного університету вивчати хіміотерапію.

---

22. Наші романи пишуться жертвами для жертв, з тим, щоб всі вони почували себе краще.

---

23. Мені зараз важко обговорювати цю проблему, тому що мені потрібно мати свіжий погляд на реальні можливості переселення.

[Карабан 2003]

APPLICATION OF THE TRANSFORMATION OF VERBALIZATION FOR SENTENCE STRUCTURE IN TRANSLATION

(Трансформація вербалізації)

English sentence is known to be generally more verbal (i.e., more often contains personal and impersonal verb forms) than Ukrainian sentence. This is the reason of a large number of interference errors in the translation (both from Ukrainian to English and from English into Ukrainian language – excessive use of nouns in the first case and the excessive use of verb forms in the second case).

The reasons of greater verbal features of English sentence are:

1) there are much more verb forms in English language than in Ukrainian language;

2) the English speaking traditions involve the use of verb forms in those sentences where the Ukrainian sentences use nouns (noun groups) or prepositional-noun phrases;

3) native English speakers pay more attention to temporal and procedural characteristics of the subject situation that affects sentence.

Consequently, while the translation of Ukrainian sentences in certain cases it is necessary to apply a transformation of verbalization in a sentence structure. It is such a transformation of translation, by the help of which personal and/or impersonal verb forms appear in the translated sentence or their number increases (in comparison with the original sentence) and, accordingly, the number of noun forms reduces.

We can distinguish the following main types of transformation of verbalization in sentences (when you translate from Ukrainian to English):

1) replacement of complex nominal predicate into verbal predicate:

Конституційна роль законодавчих органів у різних країнах світу **досить різна**. – The constitutional role of the world's legislatures **varies greatly**.

Майбутнє **багатоваріантне**, сховане від нас за щільною завісою. – The future **holds a variety of possibilities** that are hidden behind a thick veil.

Британці, або, точніше, англійці, **відомі** своїм консерватизмом у питаннях конституції. – The British, or, perhaps, more accurately, the English, **have been noted** for their conservatism on constitutional matters.

Іноді здається, що людина все **така сама**, якою була, припустимо, дві-три тисячі років тому. – It looks to me, sometimes, as if man **has not changed** from, say, two or three thousand years ago.

В іншому партії єдині в тому; що економіка повинна бути соціально орієнтована, а вітчизняний виробник захищений. – Otherwise the parties see eye **to eye**; the economy should be socially oriented while the domestic producer should be protected.

2) replacement of a noun or noun group into the personal form of the verb:

Розгалужена система кредитно-фінансових установ забезпечує **оперативність** розрахунків українських підприємств та їхніх зарубіжних партнерів. – The ramified network of credit and financial institutions ensures that transactions between Ukrainian enterprises and their foreign partners **are carried out easily**.

3) replacement of a noun to infinitive:

Це сприяє **розширенню** ринків збуту для вітчизняних виробників, **завантаженню** виробничих потужностей, **збереженню** кількості працівників на підприємствах і **нарощенню** обсягів виробництва. – This has helped **to expand** market outlets for the benefit of domestic manufacturers, **keep** production capacities under full payload, **preserve** job placements, and **show** increased output.

Для здійснення цих задумів у країні необхідна стабільність. – In order for these plans **to become a reality**, there must be stability in the country.

На початку 1998 року вченими знайдений спосіб **уповільнення** старіння живої клітини. – At the beginning of 1998, scientists discovered a way **to slow down** the aging of the living cell.

Цей крок був спрямований **на** захист спільного підприємства від майбутніх негараздів. – The move was intended **to protect** the joint venture against future complications.

Ігнорування цього може мати негативні наслідки. – **To ignore** this can have only лише negative consequences.

Зрозуміло, що одним із головних завдань передвиборної кампанії будь-якої партії є **мобілізація** виборців, які традиційно підтримують цю партію. – Understandably, one of the main goals of a party's election campaign **is to mobilize** traditional voters,

4) replacement of noun group or prepositional-noun word combination to subordinate clause:

a) subordinate clause of circumstance:

Із підвищенням заробітної плати такі експортні товари стануть неконкурентоздатними. – **As wages rise**, so those exports will become uncompetitive.

Із розширенням сфери діяльності і відповідальності центрального уряду кількість політичних питань, стосовно яких партії повинні визначити свою позицію, зростає. – **As the central government has extended the range of its activities and responsibilities**, so the number of political issues on which parties are expected to take a line has grown.

This transformation is applied to the prepositional noun-phrases with the preposition "(i)з" and prepositional combinations "у зв'язку з":

b) subordinate clause of time:

Після поступового витіснення Ліберальної партії лейбористами з другого місця у 1920-х роках фактично утворилася трьох-партійна система. – In the 1920s there was effectively a three-party system, **as Labour gradually displaced the Liberals as the second party**.

А комусь **на старості років** захочеться нікого не бачити. – Some, **when they get old**, will prefer not to see anyone.

Вони були тут вже до вашого приходу. – They were here **before you came**.

З усіх складних питань я звертаюся за порадою до нього. – I turn to him **when cases are highly involved**.

Після розпаду СРСР у тому місяці незалежність України була визнана багатьма державами. – **As the Soviet Union collapsed that month**, Ukrainian independence gained international recognition.

Без мрії народ помирає. – **When there is no vision** the people perishes.

This kind of verbalization transformation is used for prepositional noun-phrases (word combinations) with the preposition "до" and "після" and the prepositional word combinations "з часів", "з моменту" and so on.

c) subordinate clause of condition:

У разі успіху переговорів їх результат фіксується в міжнародному юридичному документі. – **If a negotiation succeeds**, the result is embodied in an international instrument.

У випадку розширення НАТО на країни вишеградської групи нові члени на певний час виявляться зацікавленими у блокуванні подальшого розширення. – **If NATO expands to embrace the Vyshegrad group**, the new members will for a while be interested in blocking any further expansion.

Кабінет Міністрів при бажанні міг би провести потрібні закони. – The Cabinet of Ministers could push through the right laws, **if they really set their minds on it**.

This transformation is usually applied to prepositional noun-phrases (word combinations) like "за умови...", "у разі", "при бажанні" etc.

d) subordinate clause of application:

Україна, маючи понад двісті "СКАДів" і плануючи виробляти сучасніші бойові ракети, завіряє світове співтовариство у **нерозповсюдженні їх у треті країни**. Нам потрібно знати **позицію парламенту щодо бюджету**. – Having more than 200 Scud missiles and intending to build more modern combat missiles, Ukraine vows to the world community **it will not deliver them to third countries**. We need to know **what the parliament's position is on the budget**.

e) subordinate clause of attribute:

Це є ознакою **наближення економічного спаду**. – It's a sign that a **recession is on the way**.

Перспектива **отримання нею повного імунітету від судового переслідування** видається малоімовірною. – The prospect **she will receive complete immunity from persecution** looks unlikely.

Переважно весілля веселі і повні рожевих мрій **на майбутнє**, які інколи збуваються. – Weddings are usually merry and full of rosy expectations **for what lies ahead**, some of which do come true.

f) subordinate clause of reason:

Реформа виборчої системи стає нагальною у зв'язку із зменшенням **кількості виборців** на виборах владних органів. – Electoral reform has become urgent **as governments have been elected by a smaller share of the electorate**.

g) subordinate clause of subject:

Прийняття або неприйняття писаної конституції у Великобританії залежить головним чином від бажання уряду. – **Whether or not Britain adopts a written constitution** depends largely on the willingness of the government to bring it about.

This transformation is applied to noun phrases (word combinations) which perform function of the subject, especially when such phrases contain verbal noun or noun with the prefix "не-".

5) replacement of noun to Participle:

a) replacement to Participle I:

Відбулися значні позитивні зміни: **падіння** рівня смертності, **зменшення** смертності немовлят і матерів та **збільшення** кількості грамотних. – There have been significant gains: **falling** death rates, **declining** infant and maternity mortality, and **widening** literacy.

Такі стратегії запроваджуються як вимушена реакція на **зміни** у видатках виробництва. – Such strategies are adopted as a necessary response to a **changing** balance of production costs.

Інфляцію утримало від **різкого стрибка** застосування регулювання цін на місцях. – Inflation was kept from **spiraling upwards** thanks to local price regulations.

У **своєму виступі** на засіданні координаційного комітету боротьби з корупцією президент заявив, що політичні партії використовують у передвиборній кампанії брудні кошти. – **Speaking** before a government anti-corruption panel, the President said political parties were using criminal money in the election campaign.

Replacing the noun to the participle I during the translation can be used in the case of nouns "зміна", "зменшення", phrases like "у відповідь...", "у виступі..." etc. and verbal nouns.

б) replacement to Participle II:

Суму такого **збільшення** видатків буде включено в ціну кінцевої продукції. – These **added** expenses will be included in the price of the finished product.

Після отримання спеціальної підготовки професійні дипломати йдуть на службу у міністерство закордонних прав і працюють в країні або за кордоном. – **Once trained**, career diplomats serve their foreign ministry abroad or staff it at home.

З початку року ця галузь промисловості топталася на місці внаслідок податкового тягаря та **збільшення** контрабанди. – Since early this year, this sector has been marking time as a result of taxes and **increased** smuggling.

This kind of verbalization transformation is preferred when translating verbal nouns.

б) replacement of noun to gerund:

Розпорядження боргами інших – сам по собі досить вигідний бізнес. – Controlling someone's debts is a rather lucrative business in itself [Карабан 2003].

виробництва нафтопродуктів на Лисичанському нафтопереробному заводі ЛІНОС. І про це було повідомлено на прес-конференції 21 березня у Києві.

ТНК-Україна є власником 67% акцій ЛІНОСа. "Кредит дозволить нам зробити ЛІНОС найбільшим виробником нафтопродуктів в Україні", – заявив 21 березня президент ТНК-Україна Олександр Городецький. Зараз таким лідером з виробництва палив в Україні є кременчуцький НПЗ Укртатнафта. За словами Бернда Глімана, представника німецького банку-позичальника в Україні, нинішній кредит є найбільшим із тих, які будь-коли отримувала приватна українська компанія без залучення урядових гарантій.

Кредитну угоду з банком "Вестдойче Ландесбанк" керівництво ТНК-Україна підписало 12 лютого 2001 року терміном на 1 рік. Як пояснив Олександр Городецький, ця позика є "револьверною", тобто кошти з неї надходять траншами, за які закуповується певний обсяг нафти, вона переробляється, готові нафтопродукти продаються і позичені кошти повертаються, а в той же час на завод уже надходить інша частка кредиту.

Віце-президент банку "Вестдойче Ландесбанк" Томас Оль повідомив на прес-конференції 21 березня в Києві, що другим за величиною внеску учасником кредитного синдикату є австрійський "РайффайзенБанк", який на 20% розділить ризик німецького банку. Агентом з обслуговування цієї кредитної лінії в Україні стане банк Райффайзенбанк-Україна.

Згоду увійти до синдикату вже висловив і український УкрЕксім-Банк. Фінансовий директор ТНК-Україна Олег Тихолюк зазначив, що на початку березня для ЛІНОСУ було залучено ще й кредит обсягом 10 мільйонів доларів від російського Альфа-Банку, який теж піде на придбання нафти.

Альфа-Банк і Тюменська нафтова компанія є афілійованими структурами. "Вейстдойче Ландесбанк" раніше вже кредитував як Лисичанський НПЗ, так і Тюменську нафтову компанію (Росія), чийм дочірнім підприємством є ТНК-Україна. Тюменській нафтовій компанії він надав кредит у 300 мільйонів доларів у 1998 році.

Лисичанський НПЗ залучив позику цього німецького банку (70 мільйонів єкю) ще у 1992 році, але досі так і не розрахувався за ним. Частково завод погасив борг сам, частково це зробило Міністерство фінансів України, а решта боргу лягла на нинішнього інвестора ЛІНОСА – компанію

Сліпі **одержать** штучні очі, глухі – вуха. – The blind **will be given** artificial eyes, and the deaf will have man-made ears [Карабан 2003].

27. Translate the sentences using vector transformation:

1. Відомі богослови опинилися під ковпаком спецслужб.

---

2. Але мене особисто серйозно турбує можливість уніфікації, універсалізації культур в умовах неминучості загальної глобалізації світових процесів.

---

3. Будинок N 1 по цій вулиці був побудований у 1732 році для сім'ї Фейрфакс, а слідом аристократія забудувала й усю вулицю.

---

4. Місто Балаклава стало знаменитим завдяки поемі "Атака легкої бригади" англійського поета Альфреда Теннісона.

---

5. До Чорного моря надходять також через річку Дон води значної частки сходу європейської частини Росії.

---

6. У 1873 році мадам Блавацька, як її завжди називали, переїхала до міста Нью-Йорка.

---

7. Що ж нового дала зустріч у ЄС?

---

8. Від кого ви все це знаєте?

---

9. До США прибуло три хвили української еміграції.

---

10. На тій стороні вулиці грало радіо.

---

11. Завдяки реформам Великобританія зможе отримати кращу політичну систему.

---

12. Близько чотирьох п'ятих британських родин отримують якусь щоденну газету.

---

13. За словами Бернда Глімана, представника німецького банку-позичальника в Україні, нинішній кредит є найбільшим із тих, які будь-коли отримувала приватна українська компанія без залучення урядових гарантій.

---

14. Як пояснив Олександр Городецький, ця позика є "револьверною", тобто кошти з неї надходять траншами, за які закупається певний обсяг нафти, вона переробляється, готові нафтопродукти продаються і позичені кошти повертаються, а в той же час на завод уже надходить інша частка кредиту.

[Карабан 2003]

COMPRESSION IN TRANSLATION

Up to their practice translators know that among two "parallel" texts in English and Ukrainian it is the Ukrainian text usually larger. One reason for this is higher than in the Ukrainian speech, the tendency of English speech to brevity and compression of linguistic tools. This statement should not be taken as correct for all situations (there is a sufficient number of cases where the Ukrainian expression is smaller in volume than the corresponding English term or phrase) – it just says about the most common trend. Therefore, be aware that in some certain cases Ukrainian phrase or expression may be shorter, and in some cases English phrase or expression is concise [Карабан 2003].

Compression is a reduction in the number of elements of the sentence or extraction of sentence elements in translation. The causes of compression are rather different: it may be features of grammatical structure of the target language, stylistic and pragmatic factors. There is also a term **omission**, which is the

grammatical translation transformation and is used with the aim to avoid redundant information. Example: *the right to rest and leisure* – право на відпочинок [Максімов 2012].

Replacing of a complex sentence to simple, complicated with subject-infinitive construction

Subject-infinitive construction (суб'єктно-інфінітивна конструкція) in Ukrainian language is absent. That's why it is not used when translating Ukrainian simple impersonal sentences with verb-predicate *вважається, розуміється* etc. and complex sentences of certain model (impersonal or indefinite-personal main sentence with the predicate like *вважається/вважають/очікується/очікують* etc. + subordinate additional sentence that is introduced with the help of conjunction *що*):

Очікується, що уряд уживе заходів з метою зменшення безробіття та інфляції. – The government **is expected to take measures** to combat both unemployment and inflation.

Вважають, що назва Києва походить від імені його легендарного засновника князя Кия. – **Kyiv's name is believed to be derived** from that of its legendary founder, Prince Kyi.

Передбачалося, що він виграє другу золоту медаль на літніх Олімпійських іграх 1992 року у Барселоні. – **He was expected to win a second gold medal** at the 1992 Summer Olympics in Barcelona.

Вважається, що цей інстинкт є основою тривалої залежності від матері. – This instinct **is considered to be** the basis for a long-lasting dependence on the mother.

Мова вважається комунікаційною системою, яка є виключною communication system unique to the прерогативою людського роду. – **Language is believed to be a human species** [Карабан 2003].

28. Translate the sentences using subject-infinitive construction:

1. **Вважається, що регулярні фізичні вправи дозволяють** запобігти серцево-судинним захворюванням, особливо інфаркту міокарда.

---

2. **Рівень безробіття залишається низьким (менше 3 відсотків), однак передбачається, що він зросте у зв'язку із збільшенням кількості банкрутств фірм.**

---

3. Передбачається, що уряд ухвалить рішення стосовно того, чи можна звільняти від податку на нерухоме майно ті групи, які називають себе релігійними.

4. Корейський алфавіт було створено у XV столітті і він вважається першим фонетичним алфавітом у Східній Азії.

5. Вважається, що невиконання цих норм накликає на суспільство покарання предків.

6. Населення Азії зростає швидкими темпами – близько 2 відсотків на рік, і, як очікується, воно подвоїться на початку наступного тисячоліття.

7. Вважається, що кодекс Хаммурапі суттєво вплинув на розвиток близькосхідної цивілізації.

8. Вважається, що вітамін Е може зменшувати ризик захворювання на рак.

9. У психіатричному лікуванні вважається, що особа зазнала суттєвої депресії, якщо вона втратила інтерес до будь-якої звичайної діяльності.

10. Протягом розвитку подій у цьому творі він, як можна помітити, з недосвідченого юнака перетворюється у здібного союзника свого батька.

11. Мафія, члени якої мешкають у багатьох великих містах США, вважається найпотужнішою мережею організованої злочинності.

---

12. Чай, що виробляється на нижніх схилах Гімалаїв, вважається одним із найкращих у світі.

[Карабан 2003]

28. Translate the text using subject-infinitive construction where possible and underline it:

Маркус Млинарський писав: «Може виявитися, що сенсом всіх ваших екзистенцій, всього буття є рекомбінація. Витворення якогось тексту шляхом тривалих генетичних рекомбінацій-кроків. Рекомбінацій, які через безліч спроб, незліченність непевних зрушень повинні привести до конкретної задуманої кимось структури. Може, так має статися Поява (З'ява) Бога. А може бути, що найсуттєвіша рекомбінація — риторична. Може, і в кінці повинно бути слово. І ми підбираємо його, підбираємось до нього, промовляючи тексти — відкидаючи тексти, що не є ним. Подібно з пластикю. Міняємо простір, змінюємо простір простором рухаючись. Невідомо, який рух, яка дія може виявитися вирішальною, який підбір одночасних світових рухів витворить той простір, котрий спинить все, щоб у такому взаєморозміщенні могла тривати статичність вічності» [Прохасько 2006].

Тарас Прохасько «Некрополь (подаровано Оленці)»

---

also **urged to take more active steps to accelerate the project** to extend the Odesa-Brody pipeline further on to Adamova Zastava in **Poland**.

Комісар ЄС з питань енергетики Кростос Папоуцис оголосив у цьому зв'язку про формування "сил швидкого реагування" для Північної Європи. – The EU commissioner **for energy**, Christos Papoutsis, has announced in this connection the formation of a "rapid response task force" for Northern Europe.

В якості негативного явища у цьому зв'язку комісар ЄС з питань енергетики назвав виняткову залежність Фінляндії від постачання природного газу з Росії. – In this connection, the EU commissioner said that Finland's complete dependence on gas delivery from Russia was a **negative situation**.

Голова правління **компанії** ЕЕС Росії Анатолій Чубайс заявив після підписання документів у Дніпропетровську, що фізично енергосистеми двох країн будуть об'єднані "якщо не в лютому, то в березні". – Head of the Electric Energy Systems of Russia Anatoly Chubais said on signing the documents in Dnipropetrovsk that the hook-up of the Ukrainian and Russian power grids will be made in February or in March.

Згідно з законопроектом, пріоритетне право на викуп акцій "Рівнеазоту" отримує саме підприємство або його **трудовий колектив**. – Under the bill, either Rivneazot or its **employees** have preemptive rights to buy stock.

Паралельна робота енергосистем передбачає, що у разі небезпеки спаду частоти в одній із систем вона підніматиметься за рахунок додаткового перетоку електроенергії з іншої і навпаки. – **The hook-up** will allow to make for contingencies and maintain the required current in both systems by pumping electricity to where the current value is lower.

One more type of compression which is made by means of replacement word combination to shorter combination or word is the replacement of phrasal verb to one-word verb (універб):

Згоду увійти до синдикату вже **висловив** і український УкрЕксімбанк. – Ukraine's UkrEximbank **has** agreed to join the syndicate, too [Карабан 2003].

29. Translate sentences withdrawing a word from word combination where possible:

1. Аварія трапилася 26 квітня 1986 року, коли інженери спробували провести недостатньо підготовлений експеримент на четвертому реакторному блоці.

---

2. У червні на Яворівському полігоні, розташованому у 30 кілометрах від Львова, пройдуть маневри в рамках натовської програми "Партнерство заради миру".

---

3. Прояви жорстокості закладені в природі людини, хоча дуже неприємно з цим погоджуватися.

---

4. Крім того, Київ і Вашингтон парафували міжурядову угоду про співробітництво у сфері мирного використання ядерної енергії.

---

5. Але в такому випадку ми повинні змиритися з тим, що кількість жорстокості у світі згодом не зменшується.

---

6. Будучи у географічному плані частиною великої Східноєвропейської рівнини, Україна має тільки два гірські регіони – Карпати на заході та Кримські гори на півдні.

---

7. Загальновизнано, що групи циган покинули Індію кількома хвилями міграції і що у XIV ст. вони вже були у Персії.

---

8. У Києві окремі меморіальні урочистості провели два протиборчі табори, що претендують на клейноди Руху, тоді як решта людей в Україні майже не звернули на це уваги.

---

9. Окрім того, у заяві задекларовано наміри розширювати співробітництво Росії й України у космічних дослідженнях земної поверхні з метою оцінки природних ресурсів.

---

10. Фахівці стверджують, що новий нафтопровід ніколи не буде порожнім, якщо сама Україна активніше пропагуватиме цей маршрут на зовнішній арені.

---

11. Агентом з обслуговування цієї кредитної лінії в Україні стане банк Райффайзенбанк-Україна.

---

12. До 30 червня ЄС, крім того, повинний завершити дослідження питання про сучасний стан і перспективи "Північної мережі природного газу".

---

13. Багато виборців на Заході добре пам'ятають гасла на кшталт: "Слідкуй за моїми вустами", "Від цього не постраждає жодний фунт у твоїй кишені", "Так добре тобі ще ніколи не було", "Мир настане ще в наш час".

---

14. Постійний голова місії Міжнародного валютного фонду в Україні Мохаммад Шадман-Валаві не відкидає можливості, що вже у грудні Україна зможе отримати черговий транш кредиту за програмою розширеного фінансування. Про це він заявив журналістам 15 жовтня після зустрічей з прем'єр-міністром України Валерієм Пустовойтенком і секретарем Ради національної безпеки та оборони Володимиром Горбуліним.

---

15. Українська поезія ХХ століття вже відходить в історію.

---

16. Трирічну програму розширеного кредитування обсягом фінансування в розмірі 2,2 мільярда доларів Міжнародний валютний фонд відкрив для України у вересні.

---

17. Значне підвищення активності виборців – важливий крок на шляху до збереження цієї незалежності, причому не лише держави, але й кожного її громадянина.

---

18. Початки його сягають останнього десятиліття XIX ст. і пов'язані у філософському плані з кризою раціоналістичного світогляду й утвердженням ніцшеанської концепції "філософії життя", із перенесенням центру уваги на людську особистість, її індивідуальну свідомість.

---

19. Координатором із реалізації цього проекту є зареєстрована у Польщі компанія "Голден Гейт", засновником якої є компанії з американським та британським капіталом.

---

20. Проте, як це часто трапляється, люди в скрутну годину піддаються наївним обіцянкам.

[Карабан 2003]

b) Replacement of word combination to a word:

Examples:

прикрашати дорогоцінностями – *to bejewel*;

з окулярами – *bespectacled*;

з бакенбардами – *bewhiskered*;

у паріку – *bewigged*;

з двох доль – *bilobed*;

розлитий у пляшки – *bottled*;

з колонами – *collonaded*;

у краватці – *cravated*;

вдягнений в уніформу – *uniformed*;

із шкоринкою – *crusted*;

з діадемою – *diademed*;
 з куполом – *domed*;
 з дверима – *doored*;
 з амбразурою – *embrasured*;
 з двигуном – *engined*;
 з фонтаном – *fountained*;
 прикрашений фресками, із фресками – *frescoed*;
 у формі фуги – *fugued*;
 з вікнами – *windowed*;
 відвідуваний туристами – *touristed*;
 вдягнений у тогу – *togaed*;
 із щупальцями – *tentacled*;
 під тентом – *tented*;
 знятий на пливці "Текніколор" – *techncolored*;
 з кігтями – *taloned*;
 у плавальному костюмі – *swimsuited*;
 з мечем – *swarded*;
 одягнений у кімоно – *kimonoed*;
 на прізвище – *surnamed*.

Вважається, що жаби походять від предків-амфібій із **чотирма ногами та хвостом**. – Frogs are thought to have evolved from a **tailed, four-limbed, amphibious** ancestor.

Серед ранніх майстрів мініатюр, **прикрашених дорогоцінним камінням**, були Жан Фуке та Жан Клює. – Early masters of these **jeweled** miniatures included Jean Fouquet and Jean Clouet.

Тварині **без плям** важко сховатися у такому середовищі. – It is difficult for a **spotless** animal to be invisible in this environment.

Ця книга **читається** надзвичайно **легко**. – The book is thoroughly **readable**.

Ягоди будуть **придатні для продажу** тільки через два тижні. – The berries will not be **vendible** for another two weeks.

[Карабан 2003]

30. Translate sentences replacing word combination to word where possible:

1. Санта Клаус – легендарна особа, що безпосередньо пов'язана із Різдвом, має описане у багатьох оповідання минуле, де поєднані, розширені та перетлумачені легенди про святого Миколая, єпископа Міри, який жив у IV ст.

---

2. У "Безпеці в останню чергу" він грає свого звичного сором'язливого гарного хлопця в окулярах, який націлений на творіння добра.

3. Камзол, який носили чоловіки у період з початку XIV ст. по XVII ст., облягав тіло і був з рукавами та паском.

4. Спільними характеристиками хетських будівель є центральний внутрішній двір під відкритим небом та зали із колонами щонайменше на одній стороні.

5. Водні види без язика годуються шляхом заковтування жертви ротом; види ж із язиком висувають язик для захоплення жертви.

6. Ці породи подібні на вигляд і мають обличчя з вусами, виразні брови та короткі вуха.

7. Тим не менше, у сучасній англійській мові "військово-морське судно" позначає бойовий корабель або принаймні небойове судно військово-морської підтримки із екіпажем без уніформи.

8. Піраміда була заввишки 62 метри і оточена комплексом споруд, захищених кам'яним муром із баштами.

9. Це був Жорж на прізвисько "Хвалько".

DECOMPRESSION IN TRANSLATION

Decompression in translation – the increase of the amount of target language sentences in comparison with the volume of the sentence in the original language due to various reasons. The causes of decompression are features of grammatical and lexical structure of language, as well as differences of norms and traditions of speech in different languages [Карабан 2003]. There is also a term **addition**, which is the grammatical translation transformation and is used to compensate for semantic or grammatical losses. Example: *His wife had been beautiful.* – Колись у молодості його дружина була красунею [Максімов 2012].

The addition of formal application “one”

One more transformation of addition is the including of the indefinite pronoun-application *one* after some English verbs to the translated sentence.

When translating Ukrainian sentences with verbs of permission (English equivalents – *enable, allow, permit*) and verbs of compulsion (English equivalent – *make*), after these verbs you should add a formal application *one*, because according to the standards of English grammar such verbs require it:

Ці науки дозволяють зрозуміти суспільну та історичну реальність, яку Дільтей позначав терміном *Geisteswissenschaften* (дослідження людини, гуманітарні науки). – The sciences that **enable one** to understand social and historical reality Dilthey termed *Geisteswissenschaften* (human studies).

Використання грошей як засобу обміну **дозволяє** розділити такий процес обміну на дві частини. – The use of money as a medium of exchange **allows one** to split this barter process into two parts.

Трансференція **формує** ірраціональні очікування дій від людей. – Transference **makes one** have irrational expectations from people [Карабан 2003].

30. Translate sentences using the transformation of addition of pronoun *one* after some verbs:

1. Якщо відбирання власності в людини було законним, то тоді в неї навряд чи залишалася хоч якась свобода, оскільки власність забезпечувала певне матеріальне становище у суспільстві і надавала право голосу.

---

2. Прилад нічного бачення – це загальний термін на позначення низки військових пристроїв, що дозволяють бачити вночі.

---

3. Тембр – це характеристика тональної якості голосу, що дозволяє розрізняти голоси двох осіб або кларнет від флейти, незалежно від висоти тону.

4. Вони вірять у те, що священна пісня дозволяє спілкуватися з потойбічним світом.

5. Право на укладання заповіту надає повноваження розпоряджатися майном після смерті.

6. Система дозволяє вводити інформацію у різних форматах.

7. Вид на проживання в цій країні легко дозволяє отримати в'їзну візу до Німеччини, Австрії та Швейцарії.

8. Короткий термін його перебування на посаді прем'єр-міністра не дозволяє оцінити його роботу.

9. Документи, наведені у книзі, дозволяють зробити переоцінку постаті автора, аристократа і знавця Моцарта.

10. Проте реалії політичного життя країни дозволяють припустити, що це був певного роду компроміс.

11. Персональні комп'ютери зараз дозволяють проаналізувати працю митця глибше і докладніше.

12. Однак в нашій країні обставини не дозволяють віддаватися виключно таким емоціям.

---

13. Заяви політичних лідерів про політику, що буде проводитися, та їхні явні амбіції примушують щонайменше ретельно проаналізувати це питання.

---

14. Все це примушує переглянути суму військового бюджету та чисельність армії.

---

15. Усе настільки зрозуміло, що примушує підозрювати існування певного роду таємного протоколу.

---

16. Це часто примушує задуматися: чи є пам'ятники чимось більшим, ніж приємний витвір мистецтва?

---

17. Грабовано наш доробок, палено цілі села, стріляно до лемків як до бездомних псів, мучено їх в Явожно і різних тюрмах і гнано як худобу на далеку чужину. Чи може йти мова про веселий Великдень?

[Карабан 2003]

Sentence division

Decompression in translation may also include the transformation of **sentence division**. It means that one complex sentence is transformed into a series of two or more sentences:

- Корпорація "Кейс корпорейшн" із головним офісом у штаті Вісконсін, США, завершила поставку до України 369 комбайнів, 45 тракторів та запчастин до них в рамках угоди про продаж

техніки на суму 78 млн. американських доларів, яку було укладено із США 14 серпня. – Wisconsin-based Case Corporation completed a large shipment of combines and tractors to Ukraine in a US \$ 78mn sale as of August 14. This was the sale of 369 combines, 45 tractors and parts.

- Теорія виявилася багато в чому правильною; більше того, вона інтуїтивно передбачала механізм дії хімічних агентів мозку. – The theory proved to be correct in many aspects. Even more important is that it intuitively predicted the mechanism of work among the brain's chemical agents.
- Великі гуманісти легко обманювалися, спокушалися передовою ідеологією – їм властиво дивитися на світ із висоти орлиного польоту: доля світу та майбутнє людства для них важливіше долі конкретної людини. – The great humanists all too easily succumb to delusions and the temptation of "advanced" ideologies. They tend to have a detached, distant outlook on the world around them. Global issues and the future of humanity as a whole are more important to them than the lives of individuals.

The reasons for the division of large complex sentence are primarily about ensuring better readability. Because sometimes it can be difficult for the reader to find out the logical-semantic relations of the components of complex sentences. Of course, differences in genre and stylistic norms of Ukrainian and English languages can also determine the use of such transformation [Карабан 2003].

31. Translate sentences using the transformation of sentence division:

1. Започаткована як сімейний бізнес, ця компанія може слугувати прикладом динамічного розвитку, рушійна сила якого – поєднання інтелектуального та фінансового капіталу.

---

2. Центральною подією Зальцбурзького фестивалю на Великдень стане твір Ріхарда Вагнера, який славетний композитор вважав найкращим – опера "Трістан та Ізольда", створена за мотивами середньовічних легенд.

---

3. Наявність в області власних паливно-енергетичних ресурсів та розгалуженої мережі автомобільних і залізничних шляхів створюють унікальні умови для розвитку великого, середнього й малого бізнесу.

---

4. 8 лютого 1994 року Україна першою у СНД приєдналася до натівської програми "Партнерство заради миру" і стала активною учасницею програми.

---

5. Між відпочинком, розвагами і приятельським застіллям члени найбільш привілейованого міжнародного клубу обговорювали заходи боротьби з парниковим ефектом, що змінює клімат планети, програму збереження лісів, розглядали засоби оздоровлення економіки країн Азіатсько-Тихоокеанського регіону.

---

6. Українське керівництво при ухваленні рішення виявилось в ситуації непростого вибору між інтересами двох стратегічних партнерів.

---

7. Але в індивідуальному, а не в державному порядку жорстокість ще довго буде виявлятися, тому що свободу злої волі особистості поки неможливо точно контролювати.

---

8. У релігійних організаціях типу Білого братства постійно відбувається розпикання емоційної дуги: лідер підхльостує рядових віруючих пророцтвами, найбільш незвичними і суперечливими вказівками, а вони "підзаряджають" ієрарха екзальтованими вчинками.

---

9. Вони розіслали до різноманітних інстанцій понад півтори тисячі відозв із проханням про "потужну допомогу" у звільненні своїх лідерів, подали апеляцію до Верховного суду України.

---

10. Зима в Карпатах мала свого покровителя – святого Михайла, і хоч за старим стилем його свято припадає на 8 листопада, лемківське село на той час мало бути готовим до зими.

---

11. Наприклад, не трапилося війни компроматів, а її очікувані учасники тільки обмінялися одиночними залпами, мабуть – і не безпідставно – побоюючись, що вона принесе більше шкоди, ніж користі.

---

12. Виграти парламентські вибори, до речі, задоволення не з дешевих: та різними оцінками, воно коштує до 200 тисяч доларів.

---

13. Відомі весілля – для маєтку чи слави, а тому нещасливі, але в цей день треба бути веселим, хоч і самі сльози ллються.

---

14. Після цього вироку в одного з 19 головних "наці" – Шпеєра – почалося інше життя – у камері в'язниці Шпандау: на восьмому році відсиджування він вирішив писати мемуари, 10 кінця 1954 року їх завершив, 1 жовтня 1966 року вийшов із в'язниці, а 1969 році мемуари побачили світ німецькою мовою.

[Карабан 2003]

32. Translate the text using the transformation of sentence division:

Зеленава вода спалахнула тисячами золотих іскринок тієї миті, коли сонце вийшло в зеніт і над озером враз щезла тінь від довкружних дерев віковичного лісу, що завмер навколо. Сонячне світло залило срібну гладінь Озера, вже прямими своїми променями пробиваючи товщу води аж до дна, до

глибин, до сонних ще від зимової сплячки донних вод, того завмерлого на зиму життя, яке з весною завирувало по всій поліській пуці — в озерах і лісах, в болотах і ставках, у верховіттях дерев і в підземних печерах, у найгустіших нетрях старого лісу.

Сьогодні був саме той день. Саме в такі дні, як сьогодні, набирала весна того розмаху і сили, коли за нею вже відчувалося тепло, а потім і гаряче літо. У такий день, здавалося, можна почути, як росте трава, як наливається соком молоденьке листя на деревах і як вибухають різнокольоровою райдугою в пробудженій пуці лісові квіти.

Кожного року, коли воду Озера врешті починає зігрівати отой найпотужніший промінь, який, розскочившись у глибинах безліччю сонячних зайчиків, засвічує світло весни і на дні Озера, прокидається до життя підводне царство Царівни О.

Вона давно чекала цього знаку сонця, саме цього променя, ще відтоді, як зійшла з Озера крига і забовваніли на деревах перші бруньки.

Царівна О вийшла з води, закутана у довгі свої коси. Волосся повивало її оголене тіло мовби темнозеленою шаллю чи хусткою, кінці якої спадали до п'ят. Ледь торкаючись води, вона ніби стояла і водночас линула поверхнею Озера зі швидкістю, якої бажалося їй.

Вона обходила береги Озера, розкидаючи теплий мул з озерного дна, у такий спосіб пробуджуючи до життя поснули кущі й дерева, трави і верболози, усю прибережну рослинність. Все було як завжди. Все було гаразд, наставала весна. Царівна впорала свої найнагальніші справи і знову занурилася на дно Озера. Ще могла трохи спочити, дозволити собі улюблені підводні ігри, знову поринувати всім єством тільки й тільки у той обшир, який належав цілком і повністю саме їй. І більше нікому. Вона була Володаркою Озера, а що Озеро було найбільшим в усій пуці, то Царівна О була володаркою усіх озер, усього Озерного краю, усього того, що в цій країні було пов'язане із життям води й у воді.

Цього ж дня, коли райдужній промінь проник у глибіню Озера і воно засвітилося зсередини, в центрі озерного свічада раптом випірнула, з силою вириваючись з води більш ніж до пояса і тягнучись обличчям до сонця, струнка постать з густим волоссям по плечі. Веселий сміх залунав над Озером, і спритні худорляві руки замигтіли у воді. Легко і швидко озерний мешканець поплив до берега. На берег він просто вискочив і, пробігши кілька кроків по біленькому озерному піску, що встеляв прибережне плесо, дістався гартованого часом товстезного дерева, яке невідомо вже коли збили буря й блискавиця, не вирвавши, однак, його з корінням, не пошкодивши зв'язку з землею, а лише пригнувши стовбур до землі [Покальчук 2008].

Юрко Покальчук «Озерний вітер»

Рідина була, очевидно, молоком якоїсь тварини. Вона була **досить приємною** на смак, хоча й трохи кислуватою. – The liquid was apparently milk from some animal. It was **not unpleasant** to the taste, though slightly acid.

2) to translate sentences with a word "може" and word combination "може бути":

Я розумію, що ви применшуєте всі почуття щедрості і доброти, проте я не хочу і не можу переконати вашого відважного воїна, що ці характеристики **можуть бути** сумісними із здатністю боротися. – I understand that you belittle all sentiments of generosity and kindness, but I do not, and I can convince your most doughty warrior that these characteristics are **not incompatible** with an ability to fight.

Причиною того, що Боїнг-747 несподівано виникає у зазначеному списку, **може бути** той факт, що щось дуже подібне трапилося у житті Артура і Федора трохи пізніше. – The reason that a Boeing 747 crops up rather unexpectedly in the above list is **not unconnected** with the fact that something very similar happened in the lives of Arthur and Fedir a moment or two later.

Він **може бути здатний** для виконання своїх обов'язків. – He is **not unfit** for the discharge of his duties.

3) to translate an adverb "нерідко", adjective "нерідкий" and combination of negative particle "не" with adverb "завжди":

Heavy rains prevail from December to March, and rain is **not uncommon** during other months also, excepting June, July, August and September. – Зливи тут бувають з грудня по березень, а дощі **нерідкі** й протягом інших місяців, за винятком червня, липня, серпня та вересня.

Not infrequently satyr is confounded with the faun, a later and decenter creation of the Romans, who was less like a man and more like a goat. – **Нерідко** сатира плутають із фавном, цим пізнішим та пристойнішим творінням римлян, який був схожий більше на козла, ніж на людину.

Цей вітер не завжди буває гарячим. – This wind is **not invariably** hot [Карабан 2003].

33. Translate sentences using meiosis:

1. Це було старе обличчя, худе й примітне, знурене, проте досить • добре.

---

2. Все ще дивлячись на неї пильно, проте з певною симпатією, вчений прямо спитав її: "Скільки вам років?".

---

3. Я цілком очікував такого вибуху, і, не підводячись, відповів достатньо спокійно: "Вибачте, я, певно, неправильно виставив свій годинник, помилившись у визначенні часу за вашим годинником".

---

4. На його довгій шиї сиділа голова, досить схожа на голову людини.

---

5. В усій провінції Кандагар літня спека дуже велика і нерідко трапляються самуми.

---

6. Слабкий стан здоров'я Альби змусив його просити відставки з урядової посади. Це був крок, який Філіп сприйняв досить схвально.

---

7. "Ви вчинили дуже серйозний злочин, мсьє", сказав він досить люб'язно.

---

8. Попри постійний страх нападу диких звірів та все більшу самотність вони не почували себе незручно і невпевнено.

---

9. Помітною і, слід сподіватися, досить приємною рисою книги є наявність великої кількості цитат із відомих поетів.

---

10. Досить часто трапляється так, що той, хто платить за те, щоб увійти, платить вдвічі більше, щоб вийти.

---

11. Такі приклади нерідко зустрічаються в Іспанії та Англії саксонських часів.

---

12. Він зробив для поколінь читачів послугу, досить схожу на ту, що раніше зробили автори цієї книги.

---

13. Те, що традиційні елементи вплинули на них, є досить ймовірним, проте встановити справжню історичну підставу важко.

---

14. У країні є численні гарячі джерела і досить частими бувають землетруси.

---

15. Цей газ у чистому вигляді має досить приємний запах ефіру.

---

16. Цинк також нерідко присутній у винах.

---

17. Нерідко кава смажитья із додаванням жиру, парафіну або цукру для того, щоб надати смаженій каві блискучого вигляду.

---

18. Письмове свідчення, дане у неділю, не є нечинним.

---

19. Праця була надрукована у королівській друкарні, що свідчить про можливість того, що уряд не засуджував її.

---

20. Потужний, проте досить зацікавлений союзник був знайдений у дядьку короля, який сподівався позбавитися від своїх боргів і разом з тим не втратити свого великого маєтку.

---

21. Він намагався з'ясувати, для чого був цей інший блок пам'яті комп'ютера, проте здавалося, досить природно, що він дійсно мав при собі блок пам'яті.

---

22. Важливо також зауважити, що Сервеціусу, як видається, спало на думку розглядати тік крові у зв'язку з бажанням пояснити те, як міг вироблятися дух тварин.

---

23. З листопада по квітень у будь-якій частині країни досить часті снігові буревії.

---

24. Цей Музей, або академія наук, була у багатьох відношеннях досить подібною до сучасного університету.

[Карабан 2003]

THE USE OF FOREIGN WORDS IN TRANSLATION

In the English language, especially in journalism and scientific speech, a certain group of foreign words and phrases that have entered like the language elements to English is used. Journalism is greatly characterized by the use of words and phrases in the English language borrowed from French, German and Latin. English scientific and legal texts are characterized by the use of Latin words and phrases. Using of not assimilated or partially assimilated foreign language lexical items in Ukrainian language is not as common. Translators should know the following words and phrases and find instead of them relevant matches in the English language, e.g.:

Проте без пошуку розумного компромісу рішення ніколи не буде знайдено. Це **обов'язкова умова** демократії і суспільного миру. – But without a search for reasonable compromise, the solution will never be found. This is a **(conditio) sine qua non** for democracy and social peace.

У статті обговорювалися, **поміж іншого**, політичні, економічні та юридичні питання. – The paper discussed, **inter alia**, political, economic, and judicial issues.

Музика **сама по собі** була не гарною, проте вона все ж сприяла створенню належної атмосфери. – The music **per se** was not very дуже good, but it did help to create the right atmosphere.

Коли вона увійшла до кімнати, у мене з'явилося дивне відчуття **вже чогось раніше баченого**. – I felt a strange sense of **deja vu** as she walked into the room.

Вищий керівний склад корпорації **весь разом** подав у відставку. – The senior management of the corporation resigned **en masse**.

Я не відчував **нудьги** навіть тоді, коли був на самоті. – I did not feel **ennui** even when I was all alone.

When using such words and word combinations you should keep in mind that it gives to a text a literary and scientific tone. That's why it is in need only for special genre and style. If you are not sure about your knowledge of such words and word combinations it is better to use appropriate English equivalents. Here you may see

The list of some Ukrainian words and word combinations that can be translated by the help of language units borrowed into English from other languages:

а саме viz., videlicet (лат.)

абстрактно in abstracto (лат.)

ап'юрі a priori (лат.)

аргументація проти (чогось) casus contra (лат.)

аргументи і висновки argumenta et rationes (лат.)

без жодної підстави nulla ratione (лат.)

без належної підготовки ex tempore (лат.)

безпідставно gratis dictum (лат.)

"біла ворона" гага avis (лат.)

буквально verbatim (лат.), ad verbum (лат.)

в абстрактному вигляді in abstracto (лат.)

в загальній сукупності summa summarum (лат.)

в якості qua (лат.)

взагалі in abstracto (лат.), summa summarum (лат.)

вирішальний експеримент experimentum crucis (лат.)

вислів modus loquendi (лат.)

відповідно versus (лат.)

відразу a prima facie (лат.), prima facie (лат.)

власне in se (лат.)

внаслідок visem (лат.)

внаслідок цього eo ipso (лат.), propter hoc (лат.)

волею-неволею volens nolens (лат.)

всупереч contra (лат.)
всупереч здоровому глузду contra rationem (лат.)
глибоко a fond (фр.)
головна підстава ultima ratio (лат.)
головна причина causa finalis (лат.), **causa principalis** (лат.)
Ґрунтовно ex professo (лат.)
демонстрація сили tour de force (фр.)
див. (у посиланні) vide (лат.)
для дискусії ad disputandum (лат.)
для обговорення ad disputandum (лат.)
для цього випадку ad hoc (лат.)
до безкінечності ad infinitum (лат.)
до відома ad notam (лат.)
до встановленого терміну ad infinitum (лат.)
до речі a propos (фр.)
до суті справи in medias res (лат.)
додаток addendum (лат.) (мн. addenda)
докладно en datail (фр.)
доповнення addendum (лат.) (мн. addenda)
дослівно ad verbum (лат.), **verbatim** (лат.)
друга сторона altera pars (лат.)
експромтом ex tempore (лат.)
з відповідними змінами mutatis mutandis (лат.)
з певними застереженнями cum grano salis (лат.)
з першого разу prima facie (лат.)
з порушенням логічної послідовності a baton rompus (фр.)
з приводу vicem (лат.)
з цієї миті ab hinc (лат.)
з цієї причини propter hoc (лат.)
за всіма правилами lege artis (лат.)
за і проти pro et contra (лат.)
за решти рівних умов c(a)eteris paribus (лат.)
загальна думка communis opinio (лат.)
загальне місце locus communis (лат.)
загальновідома річ locus communis (лат.)
загальновідомий факт factum notorium (лат.)
заради форми pro forma (лат.)
зведення до абсурду reductio ad absurdum (лат.)
звершений факт fait accompli (фр.)
згідно рече (лат.)
значна частина magna pars (лат.)
знову a novo (лат.)
і навпаки et vice versa (лат.)
і наступні рядки seq., seqq., et seqq. (лат.)
із знанням справи ex professo (лат.)

із самого початку ab ovo (лат.)
існуючий стан справ (лад) status quo (лат.)
класична праця locus classicus (лат.)
коротко in brevi (лат.)
критерій порівняння tertium comparationis (лат.)
критично cum grano salis (лат.)
лаконічно in brevi (лат.)
менш важливі (менші за обсягом) праці scripta minora (лат.)
мимохідь en passant (фр.)
мовний зворот modus loquendi (лат.)
на перший погляд a prima facie (лат.), **prima facie** (лат.)
навпаки vice versa (лат.)
найкращий зразок par excellence (фр.)
найкращим чином par excellence (фр.)
найпростіший спосіб modus simplicissimus (лат.)
найсуттєвіший аргумент ultima ratio (лат.)
насправді de facto (лат.), **re vera** (лат.)
нелогічний висновок non sequitur (лат.)
нелогічність non sequitur (лат.)
необхідна умова (conditio) sine qua non (лат.), **causa sine qua non** (лат.)
необхідний sine qua non (лат.)
необхідність sine qua non (лат.)
необхідність довести onus probandi (лат.)
неповно ex parte (лат.)
неправильна думка idea fals (лат.)
несумлінність mala fide (лат.)
нечесність mala fide (лат.)
номінально de nomine (лат.)
обов'язкова умова (conditio) sine qua non (лат.), **causa sine qua non** (лат.)
однаково pariter (лат.)
однобічно ex parte (лат.)
описка lapsus pennaе (лат.)
опонент altera pars (лат.)
основа порівняння tertium comparationis (лат.)
останній аргумент ultima ratio (лат.)
отже ergo (лат.)
перелік друкарських помилок errata (лат.)
першопричина causa prima (лат.)
під іншим кутом зору sub alia specie (лат.)
під сумнівом in dubio (лат.)
пізніше post factum (лат.)
після post factum (лат.)
після того (як все вже зроблено) post hoc (лат.)
після факту ex post facto (лат.)
по суті ad rem (лат.)

побіжно in passim (лат.)
побічна думка obiter dicta (лат.)
повністю en bloc (фр.), en masse (фр.), in extenso (лат.), in toto (лат.)
помилка erratum (лат.)
помилка у змісті (по суті) error in re (лат.)
поміж іншим en passant (фр.), inter alia (лат.)
порочне коло circulus vitiosus (лат.)
пост фактум post factum (лат.)
починаючи з цього ab initio (лат.)
приблизно circa (лат.) (скор. са)
приблизно grosso modo (лат.)
привід для помилки materia pessans (лат.)
причина існування raison d'etre (фр.)
простіше кажучи vulgo (лат.)
проти contra (лат.), versus (лат.), vis-a-vis (фр.)
разом en bloc (фр.)
раритет rara avis (лат.)
ретельно a fond (фр.)
рівним чином pariter (лат.)
рівно pariter (лат.)
саме viz., videlicet (лат.)
самий по собі in se (лат.), per se (лат.)
самий у собі per se (лат.)
сила доведення vis probandi (лат.)
сила доказів vis argumentationis (лат.)
сильний хід tour de force (фр.)
система поглядів profession de foi (фр.)
сказане мимохідь obiter dicta (лат.)
спеціально ex professo (лат.)
спеціально для цієї мети ad hoc (лат.)
спосіб дії modus operandi (лат.)
спосіб доведення modus probandi (лат.)
спосіб досягнення modus procedendi (лат.)
спочатку a novo (лат.), ab initio (лат.)
стан, що існував раніше (до даного моменту) status quo ante (лат.)
стосовно a propos (фр.), vis-a-vis (фр.)
сумнівно dubium (лат.), in dubio (лат.)
суттєве протиріччя contradictio in re (лат.)
суть raison d'etre (фр.)
суть справи medias res (лат.)
та ж сама праця id., idem (лат.)
та інші et al. (altera) (лат.)
тим самим eo ipso (лат.)
тимчасово ad interim (лат.)
тобто id est (лат.)

у випадку *in casu* (лат.)
 у загальних рисах *grosso modo* (лат.)
 у зародку *in statu nascendi* (лат.)
 у зворотному напрямку *vice versa* (лат.)
 у повному обсязі *in extenso* (лат.)
 у приватній розмові *viva voce* (лат.)
 у просторіччі *vulgo* (лат.)
 у силу фактів *ipso facto* (лат.)
 у тій же праці *id., idem* (лат.)
 у того ж автора *id., idem* (лат.)
 у тому ж місці *ib., ibid., ibidem* (лат.)
 у цілому *en bloc* (фр.)
 у цьому зв'язку *ad hoc* (лат.)
 у широкому сенсі *lato sensu* (лат.)
 усно *viva voce* (лат.)
 факт, що здійснився *fait accompli* (фр.)
 фактична помилка (не логічна) *error facti* (лат.)
 фактично *de facto* (лат.)
 форма дії *modus procedendi* (лат.)
 формальне протиріччя *contradiction in adjecto* (лат.)
 формально *de nomine* (лат.), *pro forma* (лат.)
 хиба *faut pas* (фр.)
 хибний крок *faut pas* (фр.)
 хоч-не-хоч *volens nolens* (лат.)
 цим самим *ipso facto* (лат.)
 цитована праця *op.cit., opus citatum* (лат.), *locus citatus* (лат.) (скор. І.е.)
 цитоване місце *locus citatus* (лат.) (скор. І.е.)
 цілком і повністю *in integrum* (лат.)
 частинами *en datail* (фр.)
 через це *propter hoc* (лат.)
 що й треба було довести *quod erat demonstrandum* (лат.)
 як *qua* (лат.)
 як найкращий зразок *par excellence* (фр.)
 як такий *per se* (лат.)
 [Карабан 2003]

34. Translate sentences using borrowed words and word combinations:

1. Вона мимохідь згадала, що бачила Євгена.

---

2. Шеф-повари є "вершками" кулінарного світу.

---

3. Досягнення стабільності в регіоні, перш за все в Афганістані та Таджикистані, стає все більше обов'язковою умовою розробки покладів та транспортування енергоносіїв на європейські ринки.

---

4. Капелюхи і капелюшки є обов'язковими на світських весіллях.

---

5. Компанія спробувала уникнути відповідальності, посилаючись на форс-мажорні обставини.

---

6. Ми їхали до Львова, а по дорозі зупинилися навідатися до Івано-Франківська.

---

7. Його відставка є доконаним фактом.

---

8. Центральним моментом під кінець вечора став величезний торт із свічками для новонародженого.

---

9. Основою існування міста була торгівля.

---

10. Неповажне ставлення до дорослих у нашій сім'ї було просто виключено.

---

11. Для вирішення цієї проблеми було створено спеціальний комітет.

---

12. За посадою мер є членом благодійної ради.

---

13. Кожне рішення приймалося на індивідуальній підставі.

---

14. Вони ухвалили план у цілому.

---

15. Для економічної стабільності необхідною умовою є отримання інфляції.

---

16. Висловлювання "Якщо ти хочеш побачити одну з найвищих будівель світу, то подивись на будівлю Емпайр Стейт Білдинг" передає, поміж іншого, інформацію "Емпайр Стейт Білдинг є однією з найвищих будівель світу".

---

17. Неординарна і надзвичайно дотепна людина, він особливо відомий своїми комедіями, які стали джерелом кількох широко цитованих дотепів.

---

18. Відомий ідеолог до мозку кісток завжди тримав свої думки при собі.

---

19. Сценарій виглядає так: нападки у пресі на політику Центрального банку та на його голову; витоки інформації, а потім смертельний удар - поява на сцені Міністерства внутрішніх справ.

---

20. Після виборів життя для обласної філармонії стало трохи легшим. Там було проведено цілих чотири дні концертів, присутніми на яких були "вершки" музичної індустрії.

---

21. Велику Сімку неважко зрозуміти: у цій ситуації такі заяви політично необхідні.

---

22. І, поміж іншого, мій дорогий друже, вона добре знає про це!

---

23. Усі ті, хто хотів висловити свій протест, масово пішли у культуру андеграунду.

---

24. Складається враження, що він боїться зробити неправильний крок і викликати лавину.

---

25. Зрозуміло, що після закінчення холодної війни НАТО потребує пошуку нового смислу свого існування.

---

26. Найчудовіша класична балерина, Плісецька, стала відомою у всьому світі завдяки ролі вмираючого лебедя у балеті Фокіна.

---

27. Укладачі, як видається, впевнені у тому, що вони пропонують найкраще з сучасного американського мистецтва оповідання.

---

28. І, нарешті, слід усвідомити, що цю проблему не потрібно ані ускладнювати до безкінечності, ані спрощувати до абсурду.

---

29. У будь-якому випадку, якщо не буде нової концепції, бюджет не пройде через спеціальний комітет.

---

30. Індійська філософія – це як Гімалаї: чим вище ти сходиш, тим ширші горизонти відкриваються перед тобою, аж до безкінечності.

---

31. Чому він вирішив видати спеціальний указ, щоб продемонструвати свою вірність Конституції, гарантом якої він є за посадою?

---

32. Хто ж тут буде займатися бізнесом, якщо податки в цілому складають 102 відсотки?

---

33. Це був період, коли співтовариство, як говорили, набуло нового дихання.

[Карабан 2003]

INVERSION OF THE PART OF PREDICATE IN TRANSLATION

a) Translation of subordinate concession clauses using sense inversion of the complex nominal predicate (*переклад підрядних речень поступки із застосуванням інверсії смислової частини складного іменного присудка*)

These concession clauses are started by the help of conjunction "хоча" and word combination "як(им) ... не":

Хоча це може видатися дивним, цьому певну увагу приділило Міністерство оборони. – **Odd as it may seem**, some attention has been given to this by the Defense Ministry.

Прояви жорстокості закладені в природі людини, **хоча дуже неприємно з цим погоджуватися.** – Cruelty is inherent in human nature, **unpleasant as it may be to accept this.**

Організації тісного співробітництва між народами та державами сприяв, **як це не парадоксально**, другий прихід радянської номенклатури. – The organization of close cooperation among the peoples and states has been facilitated, **paradoxical as it may be**, by the second advent of the Soviet nomenklatura.

Як не банально це звучить, Німеччина дуже боїться фашизму, а з ним – і інфляції. – **Trite as it may sound**, Germany has a strong fear of fascism, and with it inflation.

Subordinate clause "як би, там не було" is translated like "be that as it may":

Як би там не було, у найближчому майбутньому можна очікувати цілу низку судових позовів – з одного боку, між власниками-комуністами і новими власниками, а з другого боку – між самими комуністичними партіями. – **Be that as it may**, a whole series of law suits – both between communist and

new proprietors, on the one hand, and among the communist parties themselves, on the other – may be expected in the immediate future.

Як би там не було, обидва судові процеси показують, що існує суттєва різниця не тільки юридичного характеру. – **Be that as it may**, but both trials have shown considerable differences not only of a legal nature [Карабан 2003].

35. Translate sentences using above mentioned type of inversion:

1. Як би там не було, та їм легше будувати мости між суверенними державами.

---

2. Як це не парадоксально, але його звільнення могло б виявитися найрадикальнішим кроком президента.

---

3. Яким дивним це може видатися, та поезія, яка, як здається, нікому не потрібна, може відіграти цілком несподівану роль.

---

4. Як би там не було, ціни зараз вже стабілізувалися.

---

5. Хоч яким дивним це може видатися, та в останні два місяці японська ена падає відносно американського долара.

---

6. Я вважаю, що ця проблема, якою б надуманою вона не була, може перетворитися на величезну проблему боротьби з наркотичною пристрастю до ядерної зброї.

---

7. Як би там не було, все, що вже трапилося, мусить слугувати нагадуванням усім зацікавленим сторонам, що за будь-яких обставин краще за все розраховувати лише на те, на що ти маєш право за законом.

---

8. Яким би сумним це не було, але Україна увійшла у тривалий період природного зменшення населення.

---

9. Як би там не було, люди вже отримали якусь власність, і вони можуть взятися за зброю, аби захистити її.

---

10. Ось чому, як це не парадоксально виглядає, справжні прихильники ліберальної, ринкової економіки бажають мати сильний уряд.

---

11. Як це не дивно, зацікавленість в отриманні мільярдів гривень за долари на Заході в останні місяці помітно зросла.

---

12. 60-і і 70-і роки дорогі для мене тому, як це не дивно може видатися, що вони надавали багато реальних можливостей.

---

13. Як це не дивно може видатися на перший погляд, позиції націонал-демократів сильніші в армії, ніж у суспільстві в цілому.

---

14. Хоч яким це неприємним може вам видатися, але сьогодні не можна займатися економікою, не займаючись політикою.

---

15. Отже, для обох сторін компроміс, хоч яким це малоімовірним може видатися, – це єдиний вихід з глухого кута.

---

16. Реакція без каталізації, що відбувається із пляшкою з содою, хоч якою б швидкою вона не видавалася, була б занадто повільною, аби підтримувати життя, якби вона відбувалася у легенях.

---

17. Вовняне пальто, наприклад, що вкриває поденника, яким би грубим та жорстким не видавалося, є результатом спільної праці великої кількості робітників.

[Карабан 2003]

b) Inversion of the nominal part of a complex nominal predicate
(інверсія іменної частини складного іменного присудка)

Such type of inversion is used for sentence patterns such as "Настільки/більш важливим є ..." and for that starting with "особливо + Прикметник"; "Серед + Іменна група"; "Ось...":

- "Настільки/більш важливим є ..." / "особливо + Прикметник"

Значно більше політичне значення має ідея про те, щоб міністр був підзвітний Палаті громад за проведення політики міністерства. – **Of much more political significance** is the idea that a minister is responsible to the House of Commons, for the conduct of departmental policy.

Навіть **ще важливішою** є логіка принципів. – **Even more important is** the logic of principles.

Виключне становище серед колишніх радянських республік мали три маленькі прибалтійські країни. – **Exceptional among the former всіх Soviet states were** the three small Baltic countries,

Особливо сподобається студентам у книзі широкий набір навчальних засобів. – **Of particular appeal** to students – will be the book's range of learning aids.

Тут йдеться про такі фундаментальні питання, як кордони Ірландії і Об'єданого королівства, національна ідентичність і легітимність британського правління. – **At issues are** such fundamental questions as the borders of Ireland and the United Kingdom, national identity and the legitimacy of the British rule.

- "Серед + Іменна група"

Серед них – дослідження В. Полохало та О. Дергачова в галузі політичних партій, поведінки виборців та груп тиску, С. Павленка в галузі лобістських груп та В. Геслі про вибори в Україні. – **Among these are** the studies of V. Polokhalo and O. Derhachov in the field of political parties, voter behaviour, and pressure groups, S. Pavlenko on interest groups, and V. Hesley on Ukrainian elections.

Серед гостей фестивалю – чоловічий балет Михайловського та блискучий литовський актор Масальскіс. – **Among the guests of the festival are** Mikhailovsky's male ballet and brilliant Lithuanian actor Masalskis.

Серед таких поселень був і Київ, розташований на високому правому березі ріки Дніпро. – **Among such early settlements was Kyiv** on the high right bank of the Dnipro River.

- "Ось..."

Ось деякі додаткові факти, вибрані з мого дослідження. – **Here are** some additional facts culled from my research.

Ось вам нафтогін, ним потече нафта, і ви отримаєте гроші. – **Here is** a pipeline for you, oil will flow through it, and you will receive money [Карабан 2003].

36. Translate sentences using above mentioned type of inversion:

1. Значнішим, ніж конкретні політичні питання, чинником впливу на характер голосування є імідж партії.

---

2. Найбільше значення у цьому плані має вирішальна роль Комісії у законодавчому процесі.

---

3. З останніх особливо хворобливою є проблема возз'єднання сімей.

---

4. Значно важливішим для нас є відкриття ринків для наших товарів і скасування обмежень на торгівлю.

---

5. Куди важливішими виявилися перспективи довгострокового інвестування і співробітництва у сфері високих технологій.

---

6. Прекрасною була лемківська традиція весілля з Богом на устах, із веселим співом і невинним жартом.

---

7. Як прекрасна карпатська природа, неповторні лемківські гори, такі ж неповторні були колись наші весілля в різних районах чи навіть сусідніх селах.

---

8. Найважливішими були передача технологій та розвиток людських ресурсів.

---

9. Значно важливішою у довгостроковій перспективі є комерціалізація економіки.

---

10. Куди більше турбувала місцевих і оонівських охоронців можливість масштабної диверсії, обіцяної ісламськими фундаменталістами.

---

11. Найважливішими з цих проблем є вічні проблеми економічної нерівності і соціальної несправедливості та проблема збройних конфліктів.

---

12. Особливо важливим є широке коло ідей, пов'язаних із концепцією модернізації.

---

13. Цікавим також є рішення суду, винесене після помилування Президентом на початку травня п'яти осіб, засуджених відповідно до Закону про пресу.

---

14. Важливою також є нездатність плюралістичного аналізу виявити виключні наслідки діяльності структурної влади.

---

15. Офіційне закриття Чорнобильської АЕС відбудеться 15 грудня 2000 року. Такою була угода, укладена 5 червня між Президентом США, який перебував в Україні з візитом, та Президентом України.

---

16. Серед прямих наступників журналу "Тайм" були "Бізнес вік" та "Ньюзвік".

---

17. Серед товарів, що звичайно продавалися – товари широкого вжитку, такі як телевізори та одяг, і товари виробничого призначення, такі як машини і сировина.

---

18. За умислом розрізняють три великі групи терористичних злочинів. Перш за все, це погроза застосування або застосування насильства з метою створення страху у суспільстві.

---

19. Та ось парадокс: у сучасній зовнішній політиці цієї країни помітно все більше елементів імперіалізму.

---

20. Ось типовий план навчальної підготовки.

---

21. Ось кілька прикладів.

---

22. Ось наші вимоги.

---

23. На одній стороні картки було його фотографія.

---

24. В середині була невеличка бандероль у коричневому конверті.

---

25. На цій вулиці є школа, що називається ЦКН – Центр комп'ютерного навчання.

[Карабан 2003]

c) Applying the inversion of the analytical form of the verb-predicate
(застосування інверсії частини аналітичної форми дієслова-присудка)

To discharge a large group of the subject and to ensure coherence with the previous sentence you can use inversion of the main or subordinate (*службова*) part of the analytical form of the verb-predicate:

Ось типова розмова із західним високопосадовцем. – **Here is** a typical conversation with a high-placed Western official.

В Україні зараз **створюється** театральна антологія "Обличчя ХХ сторіччя". – Currently **being compiled** in Ukraine **is** a theater anthology, "The Face of the 20th Century."

На сидінні автомобіля **лежав** маршрут, який свідчив про те, що водій їхав зі Львова до Києва. – **Lying** on the car seat **was** an itinerary showing that the driver was traveling from Lviv to Kyiv.

Рухає всім цим ідея покласти Інтернет вам на долоню. – **Driving** all this is the idea of putting the Internet on the palm of your hand.

Inversion of the subordinate part of the analytical form of the verb-predicate in English sentence is used to translate Ukrainian sentences that start with words *лише* or *ніколи*:

Лише у 1989 році засідання Палати громад **транслявалися** по телебаченню. – Only in 1989 were proceedings in the House of Commons **televised**.

Лише починаючи з 1970-х років більшість українців **живе** у містах. – Only since the 1970s **have** a majority of Ukrainians **been** city dwellers.

Лише тоді **видається** документ на дозвіл продажу цього виробу в Україні. – Only then is a document **issued** allowing the sale of this product in Ukraine.

Ніколи ще за минулі 23 року у світі так гостро не **відчувалася** потреба в реальній владі, спроможній вирішувати глобальні проблеми і справлятися з міжнародними кризами. – Never before in the past 23 years **has the world felt** such a strong need for a real power capable of resolving global problems and handling international crises.

Ніколи раніше вибір місця проведення Олімпіади не **привертав** такої уваги у світі, як зараз. – Never before **has** the choice of the Olympic host-city **evoked** such a worldwide interest as now [Карабан 2003].

37. Translate sentences using above mentioned type of inversion:

1. Неминуче трапилось. Їх наздоганяла міліцейська патрульна машина.

---

2. Поряд із дверима у стіну був вмонтований невеличкий зчитувач карток.

---

3. За офісним столом сидів великий чоловік із світлим кольором обличчя і каштановим волоссям та виглядом особи, яка вже минула середній вік.

---

4. Найбільше постраждала Грузія, де ціни у 1994 році підвищилися на 10 тисяч відсотків.

---

5. Коли, скажімо, життя Марії Кюрі стає основою для хореографічних новел на польські і французькі мелодії, то ставити їх запрошений французький хореограф Нель Клод.

---

6. Обертається навколо неї на відстані приблизно 150 мільйонів кілометрів зовсім незначна маленька голуба планета, чиї форми життя напрочуд примітивні.

---

7. Засуджуються також примушування дітей служити у війську під час збройних конфліктів та використання дітей на небезпечних роботах.

---

8. На основі доповіді Державний департамент визначив кілька країн як серйозних порушників релігійної свободи. Це Бірма, Китай, Іран, Ірак та Судан. Також зазначалися талібан в Афганістані та власті Сербії.

---

9. Часто спостерігаються драматичні випадки з особами, які зазнали ушкодження.

---

10. У Німеччині лише у першому десятилітті ХХ ст. соціологія була визнана науково-навчальною дисципліною.

---

11. Пов'язане з цим зростанням значне збільшення побічних відходів.

---

12. Сюди включається багато природних заповідників, які були виділені для збереження певного виду рослин або тварин.

---

13. Лише тоді їх прийняли як повних членів церкви і дозволили брати участь у євхаристії.

---

14. Тільки тоді стане можливим компенсувати падіння рівня вітчизняного виробництва.

---

15. Не тільки результати наукової діяльності подвоюються кожні 15 років, а й 90 відсотків усіх вчених, які коли-небудь жили, живуть і сьогодні.

---

16. Лише у минулому столітті британський уряд почав грати значну роль у цих сферах.

---

17. Якщо запаси пального скінченні, то не тільки не буде пального, коли воно вичерпається, а й всі інші процеси, що залежать від нього, просто припиняться.

---

18. Проте ніколи раніше в історії ідеологічні тертя серед Великої четвірки не були меншими.

---

19. Проте ніколи раніше НАТО не очолював професійний музикант.

---

20. Ніколи раніше потреба у раціональній поведінці, мудрості й толерантності не була такою нагальною, як зараз.

---

21. Ніколи я ще так не їв.

[Карабан 2003]

d) Applying the inversion of the full-blown verb-predicate
(застосування інверсії повнозначного дієслова-присудка)

Inversion of the predicate in English sentences is used in translation of Ukrainian sentences that often have a large group of subject and where the circumstance takes the first position (*обставина*):

Для того, щоб збільшилися надходження інвестицій, споживання повинно зменшитися. **У цьому полягає** політична дилема. Проте **у цьому** також **полягає** й реальна можливість для політичного керівництва. – In order for investment to go up, consumption must come down. **Herein lies** the political dilemma. But **herein also lies** the opportunity for political leadership.

У північно-тихоокеанському регіоні відбувається одна із значних геостратегічних подій наших часів. – **In the North Pacific region is happening** one of the great geostrategic events of our times.

Таким чином утворилася потреба у величезній військовій машині. – **Thus** was created the need for a huge military machine.

На центральному місці по руч із ним сидів Микола – молодий чоловік, який одним із останніх увійшов до космічного корабля. – **In the center seat next to him sat** Mykola – a young man, one of the last to enter the spaceship.

Predicate inversion in translation also occurs when a Ukrainian sentence predicate is expressed by the verb of speaking or message:

Ймовірність того, що теперішній парламент буде достроково розпущений, зараз висока, як ніколи, **кажуть офіційні особи у парламенті.** –

The chances that the current Parliament will be dissolved early are as high as ever, **say officials** in the Parliament.

У будь-якому випадку, **відзначив представник** британського прем'єра, перегляд боргів не починатиметься раніше 2004 року. – At any rate, **noted a representative** of the British premier, the revision of the debts will not begin any sooner than in the year 2004 [Карабан 2003].

38. Translate sentences using above mentioned type of inversion:

1. У вузькому сірому коридорі стояв другий охоронець, схожий на першого.

---

2. За ним великими кроками йшов його брат.

---

3. На столі у вітальні висить фотографія.

---

4. Через відчинене вікно почулося нерівне дзижчання.

---

5. За столом сидів чоловік у досить дивному костюмі та великому капелюсі.

---

6. Далеко у незвіданих закутках немодного краю західної частині спіралі галактики знаходиться невеличке непримітне жовте сонце.

---

7. В основі дебатів щодо тієї чи тієї політики лежить конфлікт між конкуруючими політичними культурами.

---

8. Так виникло тертя, що продовжується й досі.

---

9. Знову настала хвилина чи дві тиші з боку порушника володінь.

---

10. Саме тут лежать витoki антиамериканізму.

---

11. Останньою була станція "Армстронг", значно більша і сучасніша.

---

12. Значно далі за цим, біля корми великого корабля стояли інженерні модулі і великі ядерні реактори.

---

13. Саме у ваших руках, мої дорогі співгромадяни, а не стільки в моїх, будуть знаходитися, врешті-решт, ключі до успіху або провалу нашої справи.

---

14. Серед найневизначеніших слів у політичному дискурсі є слово "рівність".

---

15. Напроти стіни стояв великий робочий стіл, на якому були звалені папери.

---

16. З кухні був прямий вихід до комори.

---

17. На верхівці скали понад ним сиділа пташка.

---

18. Всюди розкидані недопалки та порожні пляшки.

---

19. Недалеко від нас лежить бідолаха-жінка із новонародженим немовлям.

---

20. На основі післявоєнного Плану Маршалла та постачань товарів, отриманих внаслідок надлишку сільськогосподарської продукції, сформувався низка програм спеціальної та продовольчої допомоги, призначеної країнам, що розвиваються.

Список використаної літератури:

1. Карабан В.І., Мейс Дж. Переклад з української мови на англійську мову : [навчальн. пос.-довідник для студентів вищих навч. закладів] / В. І. Карабан, Дж. Мейс. – Вінниця : Нова книга, 2003. – 608 с.
2. Корунець І. В. Теорія та практика перекладу (аспектний переклад) : [підручник] / Ілько Вакулович Корунець. – Вінниця : Нова книга, 2003. – 448 с.
3. Максимов С. Є. Практичний курс перекладу (англійська та українська мови). Теорія та практика перекладацького аналізу тексту : [навч. пос.]. – К. : Ленвіт, 2012. – 203 с.

Список джерел ілюстративного матеріалу:

1. Андієвська Е. Джалапіта: [вибрані твори] / Емма Андієвська – Львів : ЛА „Піраміда”, на замовлення приватного підприємця Говди І. В., 2006. – 160 с. – (Видавничий проект сучасної літератури „Приватна колекція”).
2. Забрамська Наталка. Завжди. Новели / Наталка Забрамська. – Львів : Кальварія, 2007. – 160 с.
3. Покальчук Ю. В. Просто любити... / Ю. В. Покальчук. – Харків : Фоліо, 2008. – 188 с. – (Сафарі).
4. Покальчук Ю. В. Озерний вітер / Ю. В. Покальчук. – Харків : Книжковий клуб, 2008. – 240 с.
5. Прохасько Тарас. Лексикон таємних знань. Новели / Тарас Прохасько. – Львів : Кальварія, 2006. – 192 с.
6. Сич О. Uroboros / Олег Сич. – Львів : ЛА „Піраміда”, 2007. – 176 с.
7. Слапчук Василь. Клітка для неба: [повісті] / Василь Слапчук – Київ : Факт, 2007. – 280 с. – (Сер. “Ехсептіс ехсіпіндіс”).
8. ukrlit.vn.ua/Теорія/ЗМІСТ/fxabf.html.

Джерело фотозображень – веб-колекція Microsoft Office Online

Translation

Посібник
для студентів 3-го та 4-го курсу

Module I

Автор посібника – **Л. Б. Кротенко**
Художнє графічне оформлення, підбір ілюстрацій,
обкладинка – **Л. Б. Кротенко**

Підписано до друку 17.06.2014 р. Формат 60x84/16.
Папір офісний. Гарнітура Times New Roman.
Ум. др. арк. 6,97. Обл.-вид. арк. 6,76
Наклад 000 прим. Зам. № 000.
Віддруковано з оригіналів.

Видавництво Національного педагогічного університету
імені М.П. Драгоманова. 01601, м. Київ-30, вул. Пирогова, 9
Свідоцтво про реєстрацію ДК № 1101 від 29.10.2002. (044) 234-75-87
Віддруковано в друкарні Національного педагогічного університету
імені М.П. Драгоманова (044) 239-30-26